

P. 11.132

CERNĂUȚI-BUCUREȘTI

IULIE—DECEMBRE 1940

An. XV

FĂT-FRUMOS

Nr. 4-6

ARTĂ
LITERATURĂ

Director: LECA MORARIU
Secretar de Redacție:
Octavia Lupu-Morariu

ȘTIINȚĂ
VIAȚĂ SOCIALĂ

Ep. Bucevski

Portret: Prof. C. Popovici

LITERATURĂ – ARTĂ – ȘTIINȚĂ – VIAȚĂ SOCIALĂ

18876

3163

935.133

CERNĂUȚI-BUCUREȘTI

IULIE—DECEMBRE 1940

An. XV

FĂT-FRUMOS

Nr. 4-6

**ARTĂ
LITERATURĂ**

Director: LECA MORARIU
Secretar de Redacție:
Octavia Lupu-Morariu

**ȘTIINȚĂ
VIAȚĂ SOCIALĂ**

TOT ÎNAINTE!

Când în hotarul nostru (cel cu îngrijorare) străjuește Paloșul
lui Christos, Ștefan, când în Țară s'a temeluit Marea Dreptate
— cum să
nu-ți chiuie sufletul de nou avânt către biruința scrisă nouă
la capăt?!

Sediul Revistei „FAT-FRUMOS”,

Sântem deci prezenți la apel, gata, ca și până acum, de a
ne vesti voinic cuvântul.

Revista „FĂT-FRUMOS“

STEJARII

*Mazili, răzeși sântem, — vom fi!
Dușmanul nu va nimici
Stejari din ghinda sămănată
Într'o dumbravă neuitată.*

*Toți hămesiții-au năvălit
Câmpiile ne-au pustiit
Și, ca lăcustele au ros
Ce-a fost mai verde, mai frumos.*

*Iar noi stejari sântem și-acum,
Sădiți lăcustelor în drum,
Și da-va Maica Precista
Și 'n veci vom rămânea așa.*

*De-un veac sântem lipsiți de soare,
De-un veac barbarul grai ne doare,
Și lirva ne tot țârlăiește
Și sufletul ne amărește.*

*Dar pui voinici acum ne cresc
În graiul dulce românesc,
Și noi cu ei doina doinim
Și 'n hore dragi ne veselim.*

*Și ajuta-va bunul Tată
Cereșe și vom mai fi odată
Ce-am fost : Săgeți pornite 'n vânt
Și groaza acestui pământ !*

Preotul **Constantin Morariu**
(1854—1927)

Amintiri bucovinene

Peste răscrucile meleagurilor, pe unde vechi Voevozi și-au purtat oștile, în vara ceea plutia duhul Unirii, înălțat din străbunele sfinte morminte... În preajma Putnei lui Ștefan Voevod trâm-

bița chemarea *La arme...* Simțiam că se apropie ziua în care Moaștele Sfinte trebuiau să se afle iar între hotarele Țării.

Ne-am întâlnit apoi pela Sibiu, în jurul poezilor Iosif și Goga, în redacția *Lucea-fărului*. Ne-am împărtășit gândurile cari se împleteau într'unul singur: *Unirea tuturor Românilor*. Băturăm palmele la despărțire, sărutându-ne cu foc și jurând să ne revedem în iureș de luptă și de izbândă.

* * *

IOAN CIOCÂRLAN

la 21 ani

elev al Școalei Normale, Iași

Trecuram apoi pela Suceava celui mai mare dintre Voevozi. În congres învățătoresc se rostia aici,

cu grai răspicat, dreptul sfânt al Moldovenilor pentru stăpânirea plaiurilor vevodale. Glăsură acolo G. Tofan, I. Grămadă, D. Gavrilescu, tot unul ca unul... Dar sufletele se'ncălziră nu atât din vorbă, cât din adâncul privirilor mute și a celor furișe, aruncate pieziș agenților chezaro-crăiești...

De atunci, de câte ori nu ne-a rechemat minunea de țară care se zice Bucovina! Când Suceava, cu cununa ei de slăvite ctitorii, când Putna cu cele peste patruzeci de bătălii, când Codrul Cosminului, când Cetatea Țeținului...

Ba îmi făcusem prilej de cale bucovineană cu un băiețaș al

meu, înscriindu-l elev la liceul german, unde director era Leonida Bodnărescu și conducător al internatului Calistrat Șotropa.

Era în 1912, vara. Copilul meu se deprinsese cu ceilalți, elevi și profesori, cari îi arătau osebită dragoste, și cu toată depărtarea de casă, nu ne făcea năcaz cu vre-un oarecare „dor“ copilăresc. Dar dacă dorul copilului era cuminte, al tatălui se necuminția tot mai neostoiat. Cu cât vedea mai bine Bucovina, cu atât grăbia alt plan de călătorie, nu atât înspre copil, cât înspre strămoși... Prietenii mă înțelegeau și mă prezentau celor iscoditori ca pe un părinte preaduios pentru fiul dus să crească în disciplina școalei nemțești. Și cum din firea mea mă simt mai bine când la drum mă găsesc singur, putând sta în tihnă la sfat cu tot ce întâlnesc în cale, tot astfel și'n hoinăritul meu bucovinean umblam mai mult răzleț. Adecă singur și totuși nu; ci'n cea mai dragă tovarășie cu umbrele marilor noștri Voevozi...

Și când în Iulie 1913, intram din nou în Bucovina, chip ca să-mi iau băiatul în vacanție, ne-am pomenit iar urcând, a nu știu câta oară, spre Mănăstirea Putnei. Eram în doi, de data asta...

Un călugăr, Moldovan din partea locului, cu întreg smocul de chei, al tuturor încuitorilor mănăstirești, ne-a deschis greaua ușă ferecată dela intrarea bisericii. Sfielnica lumină a ferestrelor cu cea a luminilor și candelelor veșnic nestinse și cu liniștea cea atotcuprinzătoare șoptia smerenie și închinare. Lacrimele până aici zăgăzuite își sfărmară țăriile împotrivirii...

Într'un târzior, când sufletele noastre își potoliseră aleanul, copilul se ridică și cu ochii înrouați, mă întrebă:

— Dar, matale, tată, dece-ai plâns?

— De obida muștrărilor, fătul meu.

— Și cine-ți face muștrări?

— Cine? Totul! Și cele întâlnite azi, și cele din jurul nostru, dar mai ales Mănăstirea și acest Mormânt...

— Și eu m'am simțit azi foarte întristat... De ce oare ne muștră acest Mormânt?

— Pentrucă prea l-am lăsat între hotare străine!

— Dar mult n'a fi așa! C'a fi tot o Moldovă, din Nistru până'n Milcov! C'asa ne-a spus și domnu' profesor la istorie și așa-mi spun și colegii bucovineni...

— Auzi-ne, Doamne, și auzi-ne, Măria-Ta, Ștefane!...

Și închinându-ne sărutarăm lespede... pornind-o la drum, un tată venit din Țară slobodă și-un copil ieșit din școală „nemțească“...

* * *

Sub seară acelaș tren care făcuse popas colo între plăieșii muntelui, ne coborî la pragul Rădăuților.

Lume multă! Mai ales *cătane* cum li se zice aici. Veniau din manevre. Mărșăluise săptămâni de-a rândul și acum, istoviți de truda militariei, își așteptau trenul care trebuia să-i ducă pela vetrele părinților lor... Flăcăi din felurite neamuri: Șvabi, Ruteni, Țigani, Leși, Lipoveni și Moldoveni. Lădițele și traistele frumos rânduie într'o margine, iar flăcăii, în straiile lor de-acasă, ageri și sprinteni — odată prind a chiui și-a frământa pământul în ropot de joc.

Tot pe loc și iar pe loc

Busuiocu'lelei Iova

Să răsară busuioc,

Că-i doar joc dela Moldova!

În preajmă tineretul celorlalte neamuri, sta roată privind și glumind. Copilul meu nu-și mai putea lua ochii de pe jucăuși.

— Tată, de ce oare numai Moldovenii s'au încins la joc?

— Cindură-că (fiindcă) numai Moldoveni-s stăpânii pământului istuia! — se răspunde ca din senin un flăcău de-alături, buhnindu-și căciula'n pământ cu bubuit de tun și aruncându-se cu strașnică năvală în rândurile jucăușilor...

* * *

Știam deci bine, din colindurile mele bucovinene, că Bucovina a noastră e, a noastră rămâne...

Ioan Ciocârlan

Sfântul Mormânt dela Putna

D O I N Ă

Duh din hăde basme
 Cu vârtej de iasme
 A căzut — osândă
 Pe moșie blândă,
 A căzut — urgie —
 Pe blândă moșie.
 Duh de-abisuri bate
 Sate și olate,
 Toate să răstoarne,
 Ca luate'n coarne:
 Raiu să facă răul,
 Plaiu să facă hăul
 Și pustie — plinul
 Și miere — seninul,
 Strâmb din drept să stoarcă —
 Josu'n sus să 'ntoarcă.

Prăpăd se bulbucă
 Sucul îl usucă —
 Iadu-și sapă vadul
 Clocotește iadul.....

Facă-mi Domnul, Sfântul,
 Împlinit cuvântul:

— Pas de fier scrâșnească:
 Tunete urnească;
 Treacă pas de fier,
 Cadă foc din cer;
 Cadă pumni de piatră:
 Scape scumpa vatră,
 Scape nezăbavnic
 Scump pământ ohavnic —
 Piară'n spin și huciu
 Negrele năluci
 Piară'n huciu și spin
 Urma de străin!

Mândrul colț de Țară
 Să răstoarne iară
 Lespedea de Paște
 (Ce ne va renaște)
 — Brazda strămoșească
 Spornic să și-o crească,
 Dârz lărgască-și glia,
 Crească-și volnicia
 Arcuind azururi,
 Înflorească pururi,
 Cu fruntea 'n lumină,
 — Dulcea Bucovină!

(«Glasul Bucovinei» Nr. 5969 din 4 Aug. 1940)

George Voevidca

BUCOVINA IN PRIBEGIE

Pe marginea „Drumurilor Moldovene” de Leca Morariu*)

- Pag. 6. Numele *Șarul-Dornii* vine dela mineralul *șar* (P. Poni). Bercu *Opincariu* este un nume dat după specialitatea lui de vânzător de opinci.
- Pag. 7. În *liniște*. Acest cuvânt este slav ca și *mâliște*, *iniște*, *siliște* ș. a.
- Pag. 8. *borvlsul* la Dorna, Broșteni, Borca se zice numai *borcut*. Avem și localitatea *Poiana Vinului*, adică a izvorului cu *borcut*.
- Pag. 9. În valea Bistriței de sus nu se aude cuvântul *samar*, ci numai *tarniță* (la pag. 42 e *tarniță*).
- Pag. 10. *Matache Teodorel* este fiul gospodarului Vasile a Todiresei din satul Cotrâgaș, com. Broșteni, care era văr primar cu tatăl meu Grigore Chirileanu din Holdă. Satul Cotrâgaș e vestit prin vrednicii săi gospodari și prin fetele cele frumoase. Numai biata Holdă are ponosul că-i satul proștilor!
- Pag. 11. *Maiorul Vasile Teodorel* n'a murit la 1913 în Bulgaria, ci în Sanatoriul Diaconeselor din București în urma unei operații la stomac. M'a lăsat pe mine executor testamentar, dar nu i-am putut îndeplini dorința ca fiica sa să nu-și vândă casa și locul din Crăcăoani la care ținea din tot sufletul.
- Pag. 12. Diaconul Simionescu născut în Cotrâgaș a fost ginerele vestitului psalt al Mitropoliei din Iași, Dimitriță Suceveanu — și a slujit ca diacon la Mitropolia din Iași, având glas foarte frumos. Fiica sa Eufrosina Simionescu a publicat la Iași manuscrise slave și românești.
- Pag. 14, și 18, 20, 43. La noi se zice numai *butuci*, iar nu *bușteni*.

*) În preajma unei noi ediții a *Drumurilor moldovene*, d. Gh. T. Kîrileanu ne pune la dispoziție aceste atât de prețioase precizări,

- Pag. 18. Cred că din greșală plutașul a zis: *s'a prilejit* în loc de *s'a primejduit*. „Bușteni învârfomați“ adică *jneamăt*. După Dârmoxa, mai la vale pe Negrișoara, este *borcutul lui Mărcă*, exploatat acum sub numele de borcut sau borvis de Broșteni.—Tot pe Negrișoara la pâraul Jumalțului se văd urmele fabricii de fer pe care n'a izbutit s'o isprăvească Marele Logofăt Costache Conachi, din cauza împotrivirii proprietarului vecin Alecu Balș.
- Pag. 18 nota 5. S'ar putea adăoga cuv. *plaur* din Delta Dunării.
- Pag. 22. Crucea-i făcută prin stăruința lui G. T. Kirileanu, care a redactat și inscripția.
- Pag. 25. Nu se zice *Pleş*, ci *Pleşă*, *Pleşa Holdei*.
- Pag. 30. *Borca* trebuie pusă pe malul drept al Bistriței.
- Pag. 31. Pe un *Minieu* al bisericii vechi din Borca am cetit în 1907 această însemnare: „Aciastă sfântă carte este a bisăricii din sat Borca, am însămnat eu mai micul între dascali V. Creangă, 1850, Ghenar 30“. În *Șezătoarea XVIII* (1922) am publicat un ms. al lui Vasile Creangă (orig. în biblioteca mea) din 20 Iunie 1844. În dosarele vechi ale Primăriei Borca îmi aduc aminte că am văzut iscălitura lui Vasile Creangă ca notar. Iar bătrânul gospodar Constantin Dimitriu din Sabasa mi-a spus că Vasile Creangă a fost căsătorit în Borca cu Maria, fiica Preotului Ion din Borca, dar n'a avut copii. Văduva sa (vară cu bunica mea Preoteasa Axinia din Holdă) s'a măritat a doua oară cu Gh. Țăranu, după moartea lui V. Creangă (după 1864). Oamenii îl porecliau: *Cacavelea*!
- Pag. 32. Se zice: *Poiana-Gânștei*, unde este un om cu numele Gânsac.
- Pag. 33. *Pârăul-Cârjei* își trage numele dela un om cu numele *Cârjă*, cum *Pârăul-Pânteii* de mai la vale vine dela numele *Pânteia* (pag. 36).
- Pag. 42. Se zice numai *iarmarocul* dela Fălticeni, iar nu *bâlcicul*.
- Pag. 42. Se zice numai la feminin: *pocladă* sau *plocadă*—*poclăzi plocăzi*.
- Pag. 44. Se zice: așa-i că s'a deochiat vremea? *Așa-i* se zice numai în expresia: așa-i cum zic eu.
- Pag. 45. Se zice: zămorit ¹⁾.

1) Totuși, în Bucovina, se zice *zămărit*, *zamarit*. Și tot așa: *zăbăvit*, *zabavit*.
L. M.

Pag. 47. *Foltău*.

Pag. 56. A hierbe chiatră scumpă (dela credința că șerpii când se luptă încolăcindu-se între ei, din spumele lor iese piatra scumpă).

Pag. 71. facem noi a mirare ¹⁾.

Pag. 72. *îngurzit* (se zice la Broșteni și în Tătăruși—Al. Vasiliu) și *îngruzit*, dar *îngrunzit* n'am auzit nici eu, nici Al. Vasiliu, pe care l-am întrebat. ²⁾.

Pag. 75. la noi se zice: *priporos*, iar nu *pripuriu*.

Pag. 82. Nota 42. Al. Vasiliu mi-a spus aceste versuri cu *Piatra*:

Frunză verde lemn uscat,
Din Bârlad când am plecat,
Tăte fetele-o oftat;
În Chiatră când am agiuns
Tăte fetele s'o strâns
Și se suschina de plâns.

Dela Neculai Rusu
din com. Sârca,
jud. Iași (1895)

Iar Toader Țucă din Holdă zicea:

Doamne iartă pe cei dela Pchiatră!

Pag. 94. nota 55. *Sumani* (pluralia tantum) este pănura din care se face *sumanul* de purtat (plural: sumane).

Pag. 102. te duci, *duluță* zicem noi, iar nu *durluță* ³⁾.

Pag. 109. Mărculescu în loc de *Măcărescu*.

Pag. 113. *vrerea*, iar nu vremea.

Pag. 131. Înghămați buziș. La noi se zice: *bulziș* (dela îmbulzesc).

Pag. 141. Vasile a Illoaei, nu a *Iloaei*.

Gh. T. Kirileanu

Arhiva Bucovinei refugiate!

Organizând o arhivă a mării noastre răstriști, primim (și eventual publicăm) material documentar (știri, statistici, fotografii, decupări din periodice, foi volante, afișe, pagini literare) privitoare la Golgota noastră!...

1) Exact! Iar: o mirare — e numai greșală de tipar. — L. M.

2) Da! cf. rev. „Făt Frumos“ Anul V 1930, 39. — L. M.

3) *Durluță* — greșală de tipar, cf.: „Și să te tot duci, duluță!“ Leca Morariu, *Dela noi* Ed. III 1920, 78.

VOROAVĂ

*Cu crucea și cu paloșul în mână,
Cel care 'n veacuri a răzbit streinul,
Vă 'ntreb Io Ștefan Voevod ot Putna :
Hatmanii mei, au unde ni-i Hotinul ?*

*Io care 'n patruzeci și șapte lupte
Am pus cu voi acestei țări temeiul,
Vă 'ntreb Io Ștefan Voevod ot Putna :
Măzălîi mei, au unde ni-i Orheiul ?*

*Și curs-a sânge'n râuri până când
Am întărit hotarele ca roca.
Vă 'ntreb Io Ștefan Voevod ot Putna :
Răzășii mei, au unde ni-i Soroca ?*

*De vreme ce-am urzit Moldova-Mare,
Așa cum scrie 'n letopiseț slova,
Vă 'ntreb Io, Ștefan Voevod ot Putna :
Urmașii mei ... au unde ni-i Moldova ?*

*Copiii mei.... De nu sântefi voi harnici,
L-oi deștepta pe Tăutu și pe Duma,
Pe Micotă, pe Boldur, pe Movilă,
Pe toți acei ce-avură 'n leaturi rost
Și 'ntru izbava noastră-a tuturor
Voi întregi cu ei Moldova cum a fost...*

D. Iov

(După „Glasul Bucovinei“ Nr. 5.985 din 28 Oct. 1940)

Așadar : Arhiva Bucovinei refugiate!

Alicsândria Suceveană

Ne întorcem îndărăt cu mai trei veleaturi de om. Sântem la anul 1784. Și tot în Suceava noastră. Și totuși în altă Suceavă...

Încăpătoare cerdacuri moldovenești adăpostesc ibricurile și alăturile ticitelor taifasuri. Ietacuri umbrite miroasă a evlavie și a busuioc, întocmai ca un strămoșesc zăbun.

În ulița cea mare și mai vârtos în cea armenească, a negustorimii, forfotă deavalma largile anterieie și albele straie ale sătenilor. Doar numai pela răspântii și'n ceasuri târzii de seară dacă nălucesc fugare, ca niște arătări de lilieci, ciudatele căciuli blănite cu hulpe, care se văd slobozind nasuri în chip de pliscuri și zulufi ca niște gătuitoare juvețe. Sânt Jidovii, oamenii stăpânirii cei nouă și maică singurii înși ai oblăduirii nemțești aice.

Dar cine ca dumialui, jupânul Ioniță Arhip, trăește din săul cel bun, moldovenesc, aproape nici că-i vede. Ci muind pană nouă în călămăruș de chinovar, cu mare meșteșug zugrăvește preaicusita slovă *K*, iar apoi, întingând în gâtul ploștii de negreală, ageră pană de porumbel selbatec, pornește ¹⁾ a scrie (în foaia a 2-a).

„Cu vrerea lui Dumnezeu începui a scrie Alicsândria, adică istoria lui Alicsandru Machidon, care au bătut toată lumea și toate împărățiile și toate crăiile din toată lumea și le-au supus lui...”

Și nopți dearândul pana neostoitorului Ioniță cu râvnă se trudește întru împlinirea zbornicului său. Câte gânduri nu-i vrăjesc aceste priveghiuri. Numai pașii cei grei ai străjii de noapte par a-i bate în căldărâm hangul și măsura scrisului...

Ci într'un timp jilțul totuși i se colbăise... Când s'a așezat din nou la masa vegherilor lui, mursa cernelii era de mult uscată. A trebuit s'o topească din nou cu stropi de oțet căldicel.

¹⁾ Vezi Dr. M. Gaster în „Revista pentru istorie, arheologie și filologie” VII 1894.

Și zâmbind a râde, s'a pomenit că, într'un potrivit colțișor (din foaia a 7-a), înseamnă :

„Să se știe di când m'am însurat și am luat iubita mea soție, pe Catrinuța, fiica dumisale boierului Vasile Calmuschi și a dumisale soție Anița. 786 Sept. 14“.

Pe urmă, oridecâteori îl ierta valul vremii și al lucrului, Ioniță Arhip tot la draga lui hălăduire cărturărească se întorcea, înșirând acolo și povestea minunatului Alicsandru Machedon, dar „și alte multe cele“.

Când, pela leatul dela curgerea lumii 7292, cu fierbintea osârdie a tinereții, Ioniță pornise să-și izvodească a sa dulce și de bună învățătură zăbavă, visat-a el oare, că departe, și departe foarte aflându-se încă de sfârșitul scrisului, va trebui să însemne într'insul și pentru săvârșirea din viață a iubitei sale *Catrinuțe*? Precum și cetim (într'a 12-a foaie):

„Iară la an. 798 Sept. 26 au răposat în'r'o Vinire sara la 8 ceasuri di cu sară, ș'am îngropat-o la Mitropolie. Dumnezău să o ierti di păcatile sale“....

Și deci în bătrânul țințirim de lângă actuala (1940) Mitropolie a Sf. Ioan dela Suceava doarme și Catrinuța lui Ioniță Arhip....

Iar de aci înainte acest obicei al cărții, îi fu lui Ioniță și petrecere lină și mângăierea blajină.

Și nu numai lui, ci și celor de pe urma lui. Încât cineva dintre urmașii lui, își îngăduie și dânsul pomenire, însemnând (în foaia 181) :

„Aiastă istorie adică Alicsandrie și alte multe cele s'au scris de răposatul Ioniță fon ²⁾ Arhip din Suceava, care au răposat în luna lui Dechemvrie anul 1833 în Suceava. Și cine a ceti să zică *Dumnezău să-l ierte* de 3 ori“.

De bună seamă că Ioniță fu astrucat și dânsul la Mitropolia Sucevii, lângă plăpânda sa tovarășă de viață, în uitatul cimitir care astăzi ține o lature a Mănăstirii Sf. Ioan. Țințirimul în care nu prea de mult, încă pela 1898, cine se primbla ca să vadă cu câtă tristețe asfințesc razele de apus pe ruinele Cetății Sucevene, mai putea ceti multe, multe pisanii chirilice.... Fi-va fost printre ele și numele cărturarului Ioniță Arhip?...

²⁾ Om subțire și cărturar cum se găsia, Ioniță Arhip n'a scăpat nici dânsul de von-ul nobleții austriecești.

Țărâitul grierilor nu ne mai poate da astăzi răspuns... Căci vrăjmășia omului l-a pustit repede și acest țințirim.³⁾ În locul pietrelor și crucilor dudăiește azi năvala ierbii și potopul atâtor flori, — printre cari, în fragede amurguri de primăvară, vioarele mai cadelnițează singura mireasmă, fericităilor de pe acolo adormiți întru Domnul, și numai *lumânărica*, până'n pragul brumelor de toamnă, arde sfeșnice și policandre aurii....

Leca Morariu

Din Bucovina românească

— Cântece Populare —

*Bată-te, bădiță, bată
Bată-te blăstăm de fată,
Slujba dela mănăstire, —
Multe fete-ai scos din fire!
Și-amu de două-trei zile
Vre-reai să mă scoti pe mine...
Da pe mine nu mă-i scoate
Că oi sta și m'oi socoate,
Și oi sta și m'oi gândi
Cu cine m'oi drăgosti..
Că o fată, în cămară,
Plânge-și răsul de-astă vară...*

*

*Și iar verde de trifoi
Slove negre scie-voi
La badea trimete-le-oi,
Ca să vadă și să creadă
Inima cât mi-i de neagră.
Ca tina de primăvară
Călcată de atâtea cară,
Că de-ai pune-o lângă tină,
Focu-ar ști care-i inimă!..*

Auzite, la Cernăuți, în 20 Iulie 1940, dela Ileana Bujeniță din Ostrița lângă Cernăuți — de

Octavia Lupu-Morariu

³⁾ Și te gândești, cu câtă evlavie e păstrat până astăzi vechiul cimitir evreesc de pe lângă Tribunalul Sucevii! Ba mai mult, cine astăzi coboară drumul dela *Mănăstire* înspre *Cetate*, se vede deodată plimbându-se chiar peste mormintele țințirimului dela Sf. Ioan, drumeagul înspre *Cetate* fiind, de curând, vârtos lărgit peste locul de veșnică odihnă al lui Ioniță Arhip și al celorla din vremea lui... Ca „să le fie țărâna ușoară” — se vede — celor acolo astrucați și nedesmormântați când cu croirea noului drum!..

Doina Țării

Bate vântul printre grăe
Glia țării de-o mângăe,
Căci străini secerători,
Fără cânt nici șezători,
Fură mana rodului
Fără grija Domnului.

Blesteme din vaduri urcă
Tot stejaru 'nalță-o furcă;
Între Nistru și 'ntre Prut,
Secerile se ascut,
Coase zângăne ascuns,
Căci răstriștea a pătruns.
Iulie, 1940

Dela Nistru pân'la Prut
Grindinele au bătut;
Între Dunăre și Mare,
Numai jale și pierzare;
Dinspre Tisa, nouri grei
Scapără 'n hotar scântei.

Ape 'n vaduri doruri plâng,
Codrii ramurile-și frâng,
Ape valurile-și zbat
Pentru neamu'nstrăinat,
Pentru frați, pentru surori,
Despărțiți de-atâtea ori.
Aurel Sânger

Multe și mărunte...

Laudă germană pentru etosul românesc. — Iar textul original al pasagiului menționat de noi în articolul Din caracteristica și pitorescul limbii românești, publ. în rev. „Fond și formă“ An. I 1938, e următorul. Îl cităm după W. Hoffmann.¹⁾ W. Pahl & K. Pfaff, Beschreibung ²⁾ der Erde nach ihrer natürlichen Beschaffenheit, ihren Erzeugnissen, Bewohnern und ihren Wirkungen und Verhältnissen, wie sie jetzt sind. Zweiter Band. 4. Theil... Stuttgart... 1842. pag. 3.0774: „Der Wallache trägt in seiner Physiognomie das treue Gepräge seiner gemischten Abkunft. In die reine, Hoheit andeutende, kaukasische Gesichtsbildung, hat sich die slavische tief eingepreßt, sie, aus deren feinen Zügen Schlankheit, Neigung zum Vergüngen, dabei ein wenig Servilität hervorleuchtet. Aus diesem Gemisch aber entwickeln sich Köpfe, welche klassisch sind und als Modell für Gemmen benützt werden könnten. Köpfe, die auch im Innern das bergen, was ihr Aeusseres andeutet; denn schnellere Fassungskraft, offeneren Verstand, grösseren Scharfsinn, verbunden mit Gewandtheit des Benehmens, wie mitunter der gemeinste Wallache zeigt, findet man nirgends. Diess ³⁾ Volk, vereint und zur höchsten Civilisation hinaufgebildet, wäre geeignet, an der Spitze der geistigen Kultur der Menschheit zu stehen. Und um diess ³⁾ voll zu machen, ist auch seine Sprache so wohlklingend und reich, dass sie sich für das gebildetste Volk der Erde besonders eignen würde“.

L. M.

1) Numai la *Erster Band*, Stuttgart 1832 autor e numai Hoffmann singur!

2) Cităm după exemplarul Nr. 39 E 41 din Biblioteca Universității noastre Cernăuțene.

3) Ortografiat cu 2 ss.

„Convorbiri literare“

(Iunie și Iulie-Dec. 1940)

Au apărut, în preajma sărbătorilor, *Convorbirile*, pe care le văzuserăm atât de viguros reîntinerite de energia și competența lui I. E. Torouțiu.

A apărut deci acum abia n-rul de Iunie (în 118 pagini) odată cu volumul de 516 pagini pe restul anului — întârziere voită, pentru a se sustrage comemorării, impuse oficial, a lui 8 Iunie 1930, în locul căruia directorul revistei a socotit cu mult mai nimerit să îndeplinească meritate „cununi de lauri“ unui Ion Petrovici, Camil Ressu, Ionel Teodoreanu, Nichifor Crainic și criticului Perpessicius. D-l Al. Ionescu semnează un studiu asupra sociologului italian Scipio Sighele, preocupat de problemele, atât de actuale, ale raporturilor dintre individ și colectivitate, ale psihologiei colective. Sub titlul „Femeile în viața lui Gustav Flaubert“, d. Paul Lahovary ne dă un capitol din recenta sa carte cu acest titlu. Regele Ferdinand I, cântat în poezia populară din război și făcând el însuși, la Academia Română, elogiul acestei poezii, e subiectul unui articol al d-lui Scarlat Preajbă.

— D-l Gheorghe Bezviconi publică „Amintiri din Basarabia. Din jurnalul lui M. C. Zosulîn“ — sfetnic principal al guvernului Basarabiei, sub mai mulți guvernori dearându-l. De interes românesc sunt îndeosebi însemnările despre arestarea lui C. Stere și cea despre retrocedarea județului Ismail, unde ne surprinde regretul sfetnicului rus pentru desființarea unor instituții românești. Mai întâlnim nume românești ca Aristide, Sinescu, o d-ră Filipescu, o Ană C. Botezatu, un moșier Hasnaș, o d-nă Leonard, un judecător N. Catargi. — D-l Const. D. Vasilcoiu analizează, în continuare, partea a II-a a primului volum din *Istoria Românilor* de N. Iorga, intitulată „Sigiliul Romei“, constatând că „problema romanității și romanizării noastre, dezbătută de autor sub forme deosebit de interesante și neîntâlnite până acum la istoricii noștri, a căpătat astfel,

creдем, o definitivă deslegare“. Genul memorialistic îl mai reprezintă în acest număr și Teohari Antonescu, cu însemnări despre societatea „Arhiva“ din Iași, despre Maiorescu, Odobescu, despre spiritismul lui Hasdeu și al lui Dr. Istrati.

În rubrica finală „Însemnări documentare“, un panegiric închinat lui Nae Ionescu, semnat de N. Tatu.

Tot aci se înregistrează „două premii italiene“; cel dela San Remo, conferit pe 1940 d-lui prof. Al. Marcu și premiul Mussolini, atribuit în parte d-lui prof. Ramiro Ortiz.

Versuri semnează G. Tutoveanu, G. Murnu, T. Al. Munteanu, Tr. Chelariu, T. Scarlat, Aurel Chirescu, G. Vaida, G. Popa, T. Lianu, V. I. Postecă, C. Salcia, Horia Nițulescu, Ronsarda Castro, I. O. Suceveanu, Elvira Zamfirescu, C. Pârlea, G. Z. Antonescu, I. Pajură, I. Țolescu Văleni, Radu Brateș, G. Drumur, Serafim V. Pâslaru, nume în mare parte consacrate.

Se mai impune atenției, în partea finală a n-rului, un ciclu de traduceri: Aposvyse tis Venetias (S'a stâns viața falnicei Veneții), traducere neolenă de Anton Mistakide; Andrei Ady, Pe malul mării albastre, trad. din limba maghiară de A. P. Todor; Lacrima de Pușchin, trad. de C. Carnavali; Baudelaire, Epitaful cărții blestemată, trad. de M. Ilovici, apoi două poezii închinat Bucovinei, de compatriotul nostru L. A. Simiginowicz-Staufe, traduse de Eugen Frunză; și în sfârșit, „Seara zilei de sărbători“ de Leopardi, trad. de Al. Marcu.

Și iată cât de dureros, tragic de actuală a ajuns să fie o strofă ca aceasta, de acum vreo 80 de ani, a poetului bucovinean româno-german:

Bucovină, Bucovină, țara păcii și-a credinții,
Când vedea-voi iar biserici, unde stau de strajă sfinții?
Doru-mi în păcat se schimbă, ura-mi mistue obrazul,
Șerpi mi-au năpădit credința: îndoiala și necazul.

Seria traducerilor o încheie K. Richter cu „Das Judenproblem“ de Eminescu, articol care încă nu cerea eliminarea evreilor, ci numai îndrumarea lor spre îndeletniciri folositoare statului și obștei românești.

* * *

Întârzierea volumului Iulie—Decembrie o motivează titlul

de pe copertă: „Basarabia, Bucovina, Transilvania“. E deci, cum ne spune impresionantul editorial „La o răspântie istorică“ al directorului, un „volum de colectivă și generală suferință“. „Oricine va înțelege că atunci când ne ardea casa, nouă mai puțin ca oricui ne ardea a poezie. Și cetitorul și omul de știință și prozatorul și poetul, în suferință pot doar suferi, iar peste ea se aștern liniștea și tăcerea“. Deplânge „cumplitele lupte dintre frații noștri de acelaș sânge“ și insistă asupra momentului istoric, „când ni se dă puțința de a elimina din corpul nostru național, radical, definitiv,... teribilul flagel al iudaismului“. Iar față de drama noastră lăuntrică, durerea mută găsește doar potrivirea unui catren popular, unde e vorba de obrazul ce „rămâne fript și ars....“

După „Însemnări ieșene“, „Convorbirile“ sunt deci a doua revistă care închină — dacă se poate zice așa — un volum marei tragedii a neamului. Materialul basarabean, bucovinean și transilvănean, în proză și în versuri, ocupă loc larg. Îl prefațează chiar și filosoful I. Petrovici care, în articolul „Temeiu și tradiție“ arată zădărnicia stăpânirii de un veac asupra Basarabiei, invocată de Rusia, drept tradiție, ca și arbitrarul silnici comise împotriva Bucovinei, pe motivul despăgubirii pentru cei 22 de ani de posesiune a Basarabiei.

Urmează „Lauda țăranului român“, discursul de recepțiune al maestrului Liviu Rebreanu la Academia Română. E elogiul țăranului, dar elogiul realist, cum real ni-l înfățișează și'n opera sa, atât de ultrareal, încât N. Iorga îl desaproba energic. Dar, vorbind de emanciparea țăranului, care a plecat dela orășeni, Rebreanu enunța: „Ideile de acum un veac și jumătate, prin triumful libertății omului, au impus libertatea popoarelor, precum curențele dominante actuale, prin încătușarea individului, sunt sortite să ingenuncheze pe cei slabi în folosul celor puternici“. Le spunea acestea la 20 Mai 1940 și poate nu bănuia însuși cât de curând urma să i se adeverească prevederile în destinele neamului nostru !....

Ni se dă și răspunsul, adresat noului academician de cătră I. Petrovici, răspuns care e o restricțiune a unor afirmațiuni, dar în acelaș timp un elogiul al operei maestrului în întregimea ei.

Și iată acum o „Doină basarabeană“ de T. Al. Munteanu,

membru în redacția revistei — unde ne surprind frumuseți ca aceasta:

Cui adună somn în pernă
Valurile de lucernă ?

Și iată, de același, „Rugămintea lui Horia“, care încheie :

Iertați-mă, Români și voi Românce,
Că nu mai am un trup de sfârtecat.

urmată de „Ne mustră Horia“.

I. D. Pietrari încheie astfel o „Carte poștală Ardealului“:

Ori toți mănunchiu ca până ieri
Ori toți pecetluiți de moarte !

În ciclul ardelean mai intră articolul „T. Maiorescu și G. Șincai“ de Dr. Ilie Dăianu, care ne dă și elegia autobiografică în distihi latinești a lui Șincai, tradusă de prof. T. A. Naum.

Un „Plâns Basarabean“ „din sate de mazăli și de răzeși“ (refrenul celor patru strofe) îl semnează D. Iov. Iar „Bucovina plânge“ prin rostul poetului său G. Voevidca, dar și prin al lui G. Fonea, al lui I. Pajură și al cântăreței Sucevei voevodale, Adelina I. Cârdei („Elegie pentru Bucovina“).

Dar Basarabia și Bucovina ne sunt înfățișate și prin temeinice studii, de d. Const. D. Vasilcoiu (Ce trebuie să știm despre Basarabia) și de d. Aurel Morariu (Bucovina). Conștiinciosul studiu al d-lui Vasilcoiu, întemeindu-se pas de pas pe izvoarele cele mai competente, îndeosebi și pe mărturii rusești, arată unitatea organică a pământului Basarabiei cu al Moldovei, unitatea istoriei Basarabiei cu a Moldovei, autohtonă și prezența, în număr covârșitor dealungul vremurilor, a elementului românesc și înfăptuirile românești în Basarabia, după unirea ei cu Patria Mamă, care dovedesc un spirit superior de cultură și civilizație. — Frumoasa expunere o mai înviează încă și un bogat material de ilustrații.

Studiul d-lui Aurel Morariu, bazat, la fel, pe o amplă bibliografie, plecând dela răpirea Bucovinei, insistă mai întâi, cu datele statistice oficiale, asupra înmulțirii disproporționate a elementelor etnice străine. Expune apoi evoluția învățământului bucovinean sub administrația generalilor Spleny și Enzenberg, sub cea a consistoriului catolic din Lemberg, a consistorului ortodox

dela Cernăuți și sub administrația de Stat, dela 1869 înainte, încheind firește cu înființarea și rostul Universității. Urmează istoria bisericii bucovinene, culminând în lupta marelui Mitropolit Silvestru Morariu pentru realizarea autonomiei bisericești și în suferințele ce a trebuit să le îndure chipul de sfânt al Mitropolitului Vladimir Repta — căci expunerea se oprește și aci, ca și peste tot, în pragul Unirii. O reprivire îi „înșiră pe unii din slujitorii cu românească vrednicie ai sfintelor noastre altare ca și pe atâția alți cărturari de seamă ai Bucovinei, cari astăzi o-dihnesc acolo, în sfânta glie, și pentru a cărei izbăvire și păstrare neștirbită au stăruit, glie acum cutropită și profanată“. Deci: Ștefan Aftanasievici, Vasile Schintilă, Teodor Racoce, Porfiriu Dimitrovici-Dimitroviță, Mitropoliții Blajevici și Bendela, *Irachie Porumbescu*, Ștefan Tarnoviețchi, apoi *Hurmuzăchenii* cu activitatea lor de îndrumători politici și culturali, Mitropolitul *Silvestru* ca scriitor și publicist, *Vasile Bumbac* (la care însă e omisă „Dragoșida“), I. G. Sbiera, *Const. Morariu-Andrievici*, poetul Dim. Petrino, apoi pleiada de profesori ai facultății de teologie din Cernăuți, folcloristul *S. Fl. Marian*, Constantin Morariu, Mih. Teliman, George Popovici (Robeanu) și atâția alții.

Nu putea să lipsească o privire asupra organizațiilor și asociațiilor culturale ale Românilor bucovineni: Societatea pentru cultură și literatură, Școala Română, Soc. politică „Concordia“, Soc. arheologică română, Armonia, Soc. Doamnelor Române, Soc. Meseriașilor Români, Însoțirea orășenilor români și „Ciprian Porumbescu“, amândouă la Suceava, „Ștefan cel Mare“ din Rădăuți, societățile studențești Arboroasa, Junimea, Academia Ortodoxă, Bucovina, Moldova, Dacia; în fine „Soc. Răzeșilor și Mazililor“.

Urmează ziarele și revistele bucovinene, dela „Bucovina“ și „Foaia Societății“, amândouă ale Humuzăchenilor, până la „Junimea Literară“.

Deosebit de bogat este apoi capitolul privitor la viața și lupta economică a Românilor bucovineni, expusă pe 21 de pagini. Autorul își încheie studiul — nu e exagerat dacă-l numim o mică enciclopedie a Bucovinei românești dinainte de Unire — cu legitima constatare că *Românii bucovineni luptă bună au luptat*“, iar în 1918 „România a reluat firul oblăduirii românești — brusc întrerupt la 1774 — aducând, după cum *vom vedea*, în cei douăzeci și doi de ani de bună și dreaptă gospodărie atâtea no

creații, noi așezări culturale și de administrațiune publică, atâtea îndreptări și restabiliri“. Am subliniat cuvintele „vom vedea“, ele indicând intenția de a continua expunerea, continuare pe care nu putem decât s'o așteptăm cu cel mai viu interes.

Bucovina o mai reprezintă și poetul V. I. Posteucă cu povestirea „Drum întors“, tragedia unui tânăr secretar comunal dintr'un sat din Codrul Cosminului, persecutat pentru sentimentele sale naționaliste, în cele din urmă destituit și împins astfel la sinucidere.

Echivalentul ardelean pentru cele două studii asupra Basarabiei și Bucovinei îl înfățișează oarecum memoriul „Lupta dintre două neamuri“ de Oct. Tăslăuanu. Zicem numai „oarecum“, întrucât nu e aci expunerea luptei seculare dintre Români și Unguri, ci doar faza ei finală, dela sec. XVIII încoace și culminând, concretizându-se în lupta dintre Ștefan Tisza și Iuliu Maniu, acesta fiind călăuzit mereu de convingerea că „între poporul român și poporul maghiar, nu poate să existe transacțiune: ori noi, ori ei“ — și activând deci în consecință, până la triumful din 1918.

Folclor bucovinean ne dau și „Cântece din Bucovina“, culese de d. Petru Iroaie, dar ni-l dau și ilustrațiile din studiul d-lui Aurel Morariu, mândre chipuri de țărani, alături de bisericile și mănăstirile Bucovinei. Iar în rubrica finală „Însemnări documentare“, Aspasia Munte evoacă amintirea unui „tânăr versificator bucovinean“, căzut pe front, ca ofițer austriac, Pavel Scripcariu, care scria sub pseudonimul Mugar *).

Dureros impresionează cele 12 planșe cu ilustrațiuni din Transilvania robită: peisagii, monumente arhitectonice și tipuri și scene din popor.

Bucovina științifică o reprezintă panegiricul închinat lui Dimitrie Onciul de auzitorul său, d. Pamfil C. Georgian, oricât numele marelui istoric depășește cu mult granițele Bucovinei.

Am insistat până aci numai asupra materialului privitor la cele trei provincii martire, material care, cu toată bogăția sa, constituie totuși cam abia a treia parte din volumul întreg. Vom

*) Versuri de-ale lui au apărut mai întâiu într'o colecție de cântece din războiu, publicată de Sim. Ivanovici și Victor Morariu, la 1915, în Suceava.

reveni altădată asupra restului, atât de bogat, îndeosebi asupra *evenimentului* propriu zis pe care ni-l aduc aceste „Convorbiri“ : „Faust“ în *traducerea d-nei Laura M. Dragomirescu*, traducere despre care deocamdată, ca primă impresie, vom spune doar că denotă mare bogăție de resurse și se citește cât se poate de plăcut, ușor — ceeace e mult.

V. M.

Creangă membru în Consiliul general de Instrucțiune

Se știe că datorită prietenului său Vasile Conta, ajuns Ministru al Instrucției în 1880, Ion Creangă a fost ales și numit membru în Consiliul general de Instrucție și că într'o scrisoare către Titu Maiorescu din 25 Mai 1883 Creangă arăta de ce ar dori să fie numit din nou în acest Consiliu.

În publicația oficială intitulată : *Lucrările Consiliilor Generale de Instrucțiune din sesiunile anilor 1876—1884, București, 1884*, avem câteva știri despre partea ce a luat Creangă în ședințele acestui Consiliu din anii 1880, 1881 și 1882.

Ședința din 1 Sept. 1880 s'a deschis de către Ministrul B. Conta. Între membrii prezenți e și I. Creangă (pag. 291).

În ședința dela 24 Sept. 1880 I. Creangă „se unește cu opinia D-lor Ureche și Aurelian, arătând utilitatea economiei casnice pentru fete“.

În sesiunea 1881 I. Creangă e absent la mai multe ședinți din cauză de boală (18, 19, 22 și 24 Sept.).

În sesiunea 1882 la 6 Sept. I. Creangă vorbind după B. P. Hajdeu și D. A. Laurian în chestia revizuirii cărților didactice „este de idee a se băga de seamă cu cestiunea cărților ce se pun în mâinile copiilor, citează exemple cum copiii vin la școală cu deprinderi greu de desvățat, greutățile ce întâmpină institutorul sau învățătorul la intrarea lor în școală — și de aceea cere să se hotărască în principiu că e nevoie să se numească o comisiune de revizuire, compusă de oameni speciali, dar care să nu fie atinsă de fluctuațiunile schimbării miniștrilor“.

Președintele P. S. Aurelian la rezumat zice că „nu trebuie a se înțelege că se va introduce aici monopolul de care se teme d. Creangă” și se pune la vot numirea unei comisii. Cu 15. voturi e ales și Creangă în comisie.

În ședința dela 11 Sept. 1882 D. A. Laurian cetește Proiectul de Regulament pentru cercetarea cărților didactice, care este iscălit și de Creangă.

În ședința dela 15 Sept. 1882 Creangă „susține ideea unui super-arbitru cu condiția însă ca o carte aprobată de comisie, în caz de divergență, să se aprobe de Consiliul permanent pe răspunderea lui”. Iar în ședința dela 16 Sept. Creangă „este de părere ca în caz de a se desaproba o carte, venită din nou în cercetarea Comisiei, guvernul să despăgubească pe autori de cheltuielile făcute cu imprimarea ei”.

În ședința dela 17 Sept. 1882 Creangă este ales în comisiunea pentru „programa seminariilor și cestiunea de sistemă a unui singur institutor pentru fiecare obiect din clasele primare în loc de cea uzitată”.

În ședința dela 22 Sept. 1882 Creangă „împărtășește opinia D-lui Laurian ca un elev preparat în particular sau în institute private să vină a depune mai întâiu un examen de clasa VII și apoi a se prezenta la bacalaureat”. — În aceeași ședință Creangă iscălește alături cu alții o propunere „în scop de a pune capăt abuzurilor ce au început a se ivi pe alocurea cu privire la darea de certificate și bilete de promoțiune a școalelor ce au urmat particular”.

În sesiunile din 1883 și 1884, în locul lui Ion Creangă, vine ca membru în Comitetul general institutorul Elefterie Ropală, „grecoșorul” de care amintea Creangă în scrisoarea către T. Maiorescu.

Cu prilejul sesiunii din 1882 Creangă a luat parte și la întrunirile literare dela Titu Maiorescu. Însemnările zilnice ale lui T. Maiorescu ne dau următoarele știri:

Joi 2/14 Sept. La masă, Creangă, care ne-a povestit cu haz despre hoțul Chetraru și despre o invenție de măsurat apa a fiului său.

Joi 9/21 Sept. 1882 Eri seară literară: Eminescu, Chibici, Creangă, Slavici. Mercuri 22 Sept./4 Oct. 1882, Întrunire literară: Jipescu, Gaster, Creangă.

G. T. Kirileanu

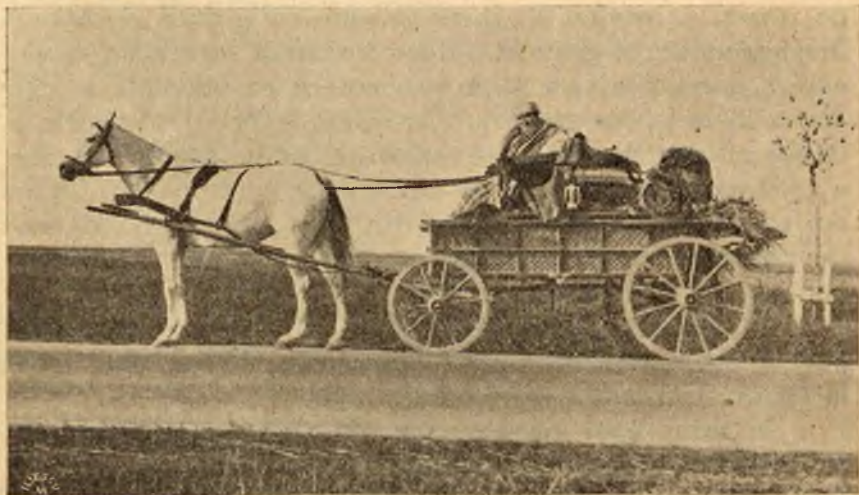
Bucovină, Bucovină

Bucovină, Bucovină,
Plai de liniști și lumină
Dece plângi, dece jelești,
Dece mi te tânguești,
Culmile ți le privești,
Lacrimile le'nmulțești?
Nu ofta, nu mai jeli
Că atunci uitată-i fi
Când pe cer nu s'or ivi,
Luminând ponoarele,
Luna și cu soarele,
Stelele și zorile ; —
Și atunci te vom uita
Când nu vor mai fremăta
Codrii cu făget,
Munții cu brădet
Luncile, dumbrăvile,
Vântul și cu slăvile ; —

Și atunci te vom uita
Când în sus s'or înturna,
Răscolindu-și fundurile,
Apele cu prundurile, —
Prăbușindu-și malurile
Siretul cu valurile,
Nistrul cu puhoaiele,
Prutul cu zăvoaiele,
Dornele, temutele,
Bistrița cu plutele,
Moldova, legendă vie,
Și Suceava noasiră sprie....
Și atunci uitată-i fi
Când nu ne-om mai pomeni
La Putna mormintele
Marile și sfintele,
În suflet altarele
Și'n inimi hotarele !...

(După „Glasul Bucovinei“ Nr. 5.973 din 10 August 1940)

N.

BUCOVINA IN PRIBEGIE

Amintiri despre Duiliu Zamfirescu

Am avut prilejul să-l cunosc înainte chiar de-a fi cetit un rând din opera sa, de-a fi știut ce însemnează dânsul în viața sufletească și culturală a neamului nostru. L-am cunoscut în orașul lui ca și al meu, de care se leagă atâtea amintiri din viața poetului, unde a copilărit, unde a trăit atâta vreme unde a avut multe legături de simpatii față de atâția și mai ales pentru părinții și nenumărații membri ai familiei sale, oameni de mare distincțiune socială, dar mai cu seamă intelectuală și artistică. Surorile sale, cu deosebire D-na Ecaterina Remer, erau pianiste recunoscute.

Voi însemna mai jos, fără să fac o descriere în ordine cronologică a diverselor momente și întâmplări, când am avut prilejul să fiu sub o formă oarecare în preajma poetului.

Eram odată, în vacanța mare și trecând prin fața cofetăriei Hamel din Focșanii-Munteni, s'a oprit un docar vopsit în galben, cu doi cai albi frumoși, din care a coborât să intre acolo un bărbat înalt, impozant, îmbrăcat cu o manta albă de pânză, și încălțat în ghete galbene cu șireturi și cărâmbi lungi până lângă genuchi. Mi-am închipuit că era un moșier oarecare venit la târg să se îndestuleze cu bunătăți de care ducea lipsă la conacul său. Un coleg de liceu mi-a atras atenția că acesta e poetul și scriitorul Duiliu Zamfirescu, care a scris poezii și romane în „Biblioteca pentru toți“. M'am oprit și când a ieșit din cofetărie l-am privit cu mai mult interes, având nespusa plăcere că văzusem pe cineva care face poezii ca Vasile Alecsandri.

Colegul m'a dus acasă la el, unde mi-a cetit vreo două poezii din opera lui Duiliu Zamfirescu. Prima dată când m'am împărtășit din scrisul lui.

A trecut apoi multă vreme. Poetul dispăruse aproape cu totul din târgul nostru, trăind în străinătate ca diplomat. Într'o zi, fiind în București, l-am revăzut într'un local unde avea un depozit de desfacerea vinurilor din viile sale dela

Faraoane și Odobești, iar pe vremea când Zamfirescu intrase la Academia Română și avusese cunoscuta harță cu poporanismul, cu opera lui Goga și a altora, a venit și'n orașul nostru să ție o conferință în care a vorbit tot cu acest subiect și ceva despre romanul *Anna*, pe care-l publicase atunci.

Conferința era anunțată la ora 3 după amiază. Teatrul „Maior Păstia“ era ticsit. Dar conferențiarul nu mai venia. În sfârșit, după o jumătate de oră cortina se ridică. Masa frumos împodobită cu scoarțe și flori, completa interiorul unui elegant salonaș aranjat de admiratoarele lui Focșănenice. Din fundul scenei apare călcând rar, un domn înalt, distins îmbrăcat în haine albe de panama. În mâni, mănuși de piele creme. Abia când s'a apropiat de mescioară și-a scos pălăria din cap salutându-i solemn în dreapta și'n stânga, pe cei mai intimi. Pălăria albă de paie fine, fu înmănată unui om de serviciu. Și-a scos apoi tacticos mănușile și, alături de ceasul de aur, le-a așezat pe măsuță. A început cu o batistă de calitate să-și șteargă sticla ochilarilor. Și-a băgat batista în buzunar, cu un ceremonial deosebit. Își ridică ochii spre galerie, studiază puțin sala, schimbă câteva priviri cu membrii familiei și prietenii din lojile prime. O clipă de adâncă tăcere și cu un ton de aristocratică afectare a rostit apăsător cuvintele: „Doamnelor și Domnilor“.

Ce-a spus nu interesează acum.

După război D. Zamfirescu intrase în politică fiind șeful partidului Putnean al generalului Averescu. Deși noua în-deletnicire îl obliga să se amestece în vâltoarea plebei electorale, el s'a menținut distant, autoritar și rece, vorbind totdeauna dela înălțimea olimpiacă, în care s'a complăcut toată viața și ca orice poet sau om care nu păstrează raporturi strânse cu realitatea, deseori fu dus în eroare și atras în cursă de pehlivanii politici. În această întreprindere, care se numea *politică*, D. Zamfirescu a îndurat multe deziluzii, iar ușurința și graba cu care „poporul suveran“, își schimbă idolii și simpatiile, l-au desgustat până la revoltă. Într'o alegere parțială fu onorat cu aproape unanimitatea sufragiilor, ca după un an și ceva, la alte alegeri, să fie aproape izgonit dela secția de votare Vidra, unde a obținut apoi un ridicol număr de voturi. Aceasta l-a vindecat de politică.

În timpul când era încă șef de partid — povestesc cele ce urmează pentru a-l defini pe om — primește la via dela Faraoane vizita lui Ghiță Pamfil, prefectul județului și fostul său profesor, pe care îl reține și la masă.

Potrivit obiceiului din podgorii, printre alte mâncări autentice românești, li se dă și păstramă cu mămăliguță rece.

Profesorul Pamfil, om dintr'o bucată și care rămăsese la datinile strămoșești, mânca de zor. Ce mânca, îi pria de minune. Un lucru îl sâcâia însă de cum se așezase la masă: Feciorul care servia, purta frac negru și mănuși albe. A răbdat el cât a putut răbda Ghiță Pamfil, când însă paharul i s'a umplut cu vârf, i-a dat drumul indignării: — Coane Duiliu, ești om foarte simpatic, îmi ești drag așa cum numai noi profesorii știm să ne iubim elevii... Fă bine și dă poruncă zevzecului ista să-și lepede mănușile, că mi se pune păstrama deacurmezișul. Să știi că mor în seara asta din pricina lui și-o să mă ai pe conștiință, păcatele mele! —

Conu Duiliu a făcut bine înțeles mare haz de apucăturile înapoiate ale fostului său profesor, dar, ca om subțire, n'a renunțat la protocolul aristocratic al casei, pe care ținea să-l officieze chiar și'n împrejurări ca acelea când se afla la cramă, unde lumea bea must și se mânca păstramă, cum zice cântecul „Leliță Ioană“...

*

Că Duiliu Zamfirescu rămăsese un iremediabil visător, un izolat de realitățile vieții, ne-o dovedește și următoarea întâmplare.

Salariații publici din județul Putna avuseseră o întrunire de protestare împotriva scumpirii excesive a vieții cerând majorarea salariilor, cari nu mai acopereau nevoile traiului. Printre alte hotărâri luate în acea adunare, s'a desemnat și o delegație, compusă din profesorul Savel Rachivanu, institutorul Const. Mihăilescu și subsemnatul, ca să-i înfățișăm lui Duiliu Zamfirescu, care era președintele Adunării Deputaților, un memoriu.

Ne-am dus la el. Stătea în casele din strada Plevnei ale doamnei Ecaterina Remer, soră-sa, unde a locuit scriitorul când venia la Focșani în ultimii săi ani din viață. Furăm primiți foarte amabil, îngăduindu-ni-se să ne spunem păsul. I s'a arătat scopul audienței noastre, iar dânsul ne-a răspuns

cam următoarele: „N'aveți dreptate! Să se termine odată cu cerșitoria aceasta! Statul nu poate plăti mai mult. Cred că sunt cam exagerate cererile d-voastre, încât chiar dacă ar trebui să vă susțin, aș face aceasta fără convingere. Mai multă cumpătare, mai multă economie, acesta e mesagiul ce-l trimit d-lor funcționari!“.

— Am cerut atunci îngăduința, să spun și eu câteva cuvinte....

— Pofțiți! mi-a răspuns Duiliu Zamfirescu.

— Vă rog, Domnule Președinte al Camerei, d-voastră aveți idee cu cât sunt plătiți funcționarii?

— Știu și sunt convins, destul de bine!

— Îmi permiteți să cer lămuriri și să dau și câteva pilde?

— Desigur!

— Vă rog, D-voastră sunteți și podgorean. Cu cât plățiți ziua la oamenii dela vie?

— A, Domnul meu, destul de scump!

— Cam cât de scump?

— Dela 100—120 lei pe zi!

— Va să zică 100 până la 120 lei pe zi muncitorului de rând, cu nevoi de viață limitate. Aflați, onorate d-le Președinte și Excelență, (titlu la care ținea mult), că profesorul Savel Rachivanu, cu patru gradații, aproape de sfârșitul carierei, cel mai bine plătit dintre noi trei, abia a ajuns la salarul fantastic de 800 lei lunar!

— Asta nu se poate!

— Vă rog întrebați-l! Domnul institutor Mihăilescu are 600, iar eu, ca șef de birou, 450 lei lunar. Putem face față nevoilor cu aceste salarii de mizerie?

— Ei vedeți, acestea nu le-am știut!...

Am rămas mai departe de vorbă cu Duiliu Zamfirescu. Realitatea în care-l încadrasem îl făcuse să se scoboare din lumea zeilor, să se umanizeze, să stăm de vorbă dela inimă, la inimă, în chip firesc, ca muritorii de rând. În această postură D. Zamfirescu era încântător.

Ne-a spus, între altele, că viața și anii i-au ruinat sănătatea, răpindu-i multe plăceri. I-a mai rămas una: puțința de a se hrăni bine și cu orice, după pofta inimii, dar că, din cauza unor metehne trupești, doctorii îl opresc dela anumite bucate.

„Întâmplă-se ce s'o întâmplă, voi mânca mai departe ce mi s'o îmbia, aceasta fiind singura plăcere pe care mi-o mai pot satisface nestingherit de vreun beteșug fiziologic. M'ați înțeles: Voi mânca chiar dacă mâine mi se vor deschide porțile tartarului!“...

*

Cea din urmă dată l-am auzit, în ziua de 6/19 Octombrie 1921, vorbind la liceul „Unirea“ (Focșani), la inaugurarea plăcii de comemorare a elevilor căzuți în război. Încă destul de tânăr viori și dărz, mai firesc ca oricând D. Zamfirescu a povestit celor de față despre eroii Putneni din războiul ne-atârării. Cum l-a cunoscut pe Șonțu, pe Cracalia, pe Botescu și pe alții. A mulțumit cerului că i-a fost dat să poată participa la această pioasă sărbătoare închinată eroilor din altă generație. „Aș fi foarte fericit și las ca testament generației de astăzi, ca odată și odată pe această placă să se scrie și numele meu“... Abia a putut rosti ultimele cuvinte și l-a podidit plânsul.... Era poate o prevestire....

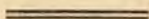
*

Peste exact nouă luni după aceea, la 6/19 Iulie 1922, în biserica Sf. Ioan, biserica deniilor copilăriei sale, maestrul I. Al. Brătescu-Voinești, din partea Academiei Române vorbea la sicriul lui D. Zamfirescu, arătând că prin moartea lui societatea și literatura românească se despodobește de cea mai frumoasă floare....

După alți 17 ani, câțiva dintre concetățenii și admiratorii lui, lângă aceeași biserică, cu privirea spre via delă Faraoane, îi așezau chipul turnat în bronz pentru ca generațiile ce vor veni după noi să vadă aievea înfățișarea pământească a aceluia care în viață fiind se complăcea în rândul zeilor nemuritori, între care l-a așezat cu trăinicie frumuseța operei sale literare.

I. M. Dimitrescu

(Focșani, 19. Octombrie 1940)

Vitrina cărții

Heinrich von Morungen, Doiniri pe alăută. Versuri după text medieval german de Virgil Tempeanu. Edit. revistei „Înmuriri“, Fălticeni 1941.

D-l Prof. Dr. Virgil Tempeanu, cunoscutul germanist, care ne-a mai dat traducerea epopeei medievale „Gudrun“ și a lui „Der arme Heinrich“ al lui Hartmann von Aue precum și antologia medievală „Cavalerii cântăreți“, ne dăruiește acum o preafrumoasă plachetă, frumoasă și ca execuție tehnică, cu versurile aceluia dintre „Minnesänger“i, pe care l-a ales, fiind „cel mai influențat de poeți provenșali, deci cel mai apropiat de noi“, apoi și fiindcă e poet adevărat, care, dacă se și folosește de clișeele trubadurilor francezi, „arată mai multă originalitate decât ei, pune mai multă viață și culoare în poezie“. (*Lămurire*, pag. I și II).

Broșura cuprinde, în 32 de pagini, întreaga operă a poetului într-o limbă „care vrea să aibă ceva din mireazma limbii noastre de altădată“. D-l Tempeanu a avut deci buna inspirație de a transpune versurile din mittelhochdeutsch în graiul cel mai adecvat ce se putea: graiul cronicarilor, reușind să dea astfel versuri cu adevărat meritoase. Iată, drept probă, chiar lied-ul cu care începe colecția, „Ich bin keiser âne kröne“: *)

Sunt crai fără de stemă nici olat,
Dar desmierdat în bucurii, ca el...
Mi-i inima de zburdăciune plină,
Cum n'a mai fost și n'a mai fi la fel.
Stăpâna mea avu de mine milă ;
În giuruiesc să-i fiu pe veci robit,
Ca ea mai cu prință n'am găsit.

*) adică: „Sunt împărat fără coroană“; titlurile sunt puse toate în textul original.

Către femeii statornice'n *vârtute*
 Să se abată bunul cavalier,
 De cele *ispitelnice* să fugă...
 Căci *întinate* bucurii îi cer.
 Să fie deci cu *inima vegheată* !
 Ci tot cunosc un cavalier iubit
 Ce prieteşugul lor le-a fost răvnit.

Îmi e deaceea inima în *tângă*
 Şi gândurile *bulucite* sânt,
 Că cel iubit s'a *oscârbit* de mine,
 Deşi făcut-a slobod jurământ.
 Vai! De ce oare fost-a *amăgeu* ?
 De nu se'ntoarnă cum era odată,
 S'a *răsipire* dragostea mea toată.

Astfel mai cetim încolo: *ovelite* flori, *hulpave darde*, a inimii *vâlboare*, *prăşădirea* bucuriei mele, să am *huzur*, „câte *veleaturi* să mă sbucium“, „Inima mea, frumuseţea şi iubirea *vorovitu-s'au*“ ş. a. m. d.

Confrontarea cu originalul ne arată — ceea ce mărturiseşte şi titlul — că nu sunt chiar traduceri. Textul românesc modifică îmbogăţind pe alocuri (ca de pildă în versul; „Şi m'a cuprins *ca volbura stejarul*, unde originalul are numai „und mich al umbevie“ = şi mă cuprinse tot), adese reducând, simplificând (d-e. suprimarea — nemotivată — a repetării „ja ja ja ja ja ja“ din cântecul „Frouwe, wilt du mich gern... (Doamnă, vrei să mă lecueşti)?

Versul titlu „Von den elben wirt entsên manic man“ (de *iele* mulţi bărbaţi sunt vrăjiţi) e tradus „de *doamnele pământului*... sunt *păgubiţi*“. Chiar dacă „doamnele pământului“ ar fi sinonim cu *zâne*, *elfe* sau *iele*, e o numire prea puţin cunoscută, încât se produce o alterare a sensului.

Dar nu este, nu poate fi intenţia noastră să-l şicanăm pe traducător cu constatarea unor asemeni incongruenţe, dimpotrivă, îl felicităm din toată convingerea şi-l aşteptăm cu viu interes în „Nibelungii“ promişi.

V. M.

Multe și mărunte...

Alecsandri născut la 1821! — Bizar cum d. Elena Rădulescu-Pogoneanu, în recenta ediție Vasile (= Vasile!) Alecsandri, **Poezii I** 1940, 8, vrea să ni-l prezinte pe Alecsandri născut la 1819, când Sever Zotta, **(La centenarul lui Vasile Alecsandri 1921, 36 ș. u)** — pe care d. El. R.-P. îl citează! — stabilia că la 1819 s'a născut sora lui Al., Catinca și că deci: „Ar fi o imposibilitate biologică, exceptând cazul că ar fi gemeni, ca Vasile și Catinca să se fi născut în cursul **aceluiaș an**“ (37)! Cf. de altfel și Nota noastră **V. Alecsandri născut la 1821** în „Făt-Frumos“ III 1928, 199. Dar... în Capitală doar nu trebuie să știi ce știe provincia!...

* * *

De-ale lui Ioan Codru-Drăgușanu.—În exemplarul Academiei Române (Nr. I 20.200) din anonima ediție primă și singură-autentică a memorialului de drumetrie pe care ni l-a dat uimitorul talent al lui I. Codru-Drăgușanu (deci în: **Peregrinulu transelvanu sau epistole scrise den tiere straine unui amicu in patria, de la anulu 1835 pana inchisive 1848, Sibiu 1865**), descoperim alăturata autogramă a lui Codru-Drăgușanu.

Iar calitatea adevărat uimitoare a acestui de tot proeminent talent care se cere definitiv înglobat în literatura veacului al XIX-lea (unde atâția alții, inferiori își au asigurate cotlonașele), o ilustrăm cu trei-patru specimene ca acestea: Inventivitatea lexică, realizată cu **spontanea** (= creația spontană) **etcetereste**, în fraza, care înfățișează „Babilonul României“, deci capitala București, dela 1837¹⁾: „În societatea înaltă domnește limba francă²⁾, cea de mijloc n'au uitat încă neogreaca de curând detronată; apoi plebea, după cumu-i e originea, își exprimă puținele idei sârbo-bulgărește, germano-maghiarește, italo-spanice, muscalește, turcește, etcetereste, — numai rar românește“ (16). — Plastica prezentare a trufieicuiva: „Iară Maghiarii pusteii — macarcă și desculți, poartă pîteni — sunt așa de zăngăloși, încât ți-e greață a te uita la dânsii“ (28). — Evocarea senzațiilor din fața lui Campo santo, cimitirul napolitan: „Mi-a părut rău că n'am murit, să mă fi înmormântat în acel loc de repaus, doar cel mai frumos pe fața pământului“ (158). — Iuscita citare a dictonului popular: „nu-ți e ciudă când te arde o zeamă grasă, dar ți-e când te arde fasolea“ (198). — Șarjarea deminutivismului român: „Românul se cheamă Ioniță, Costachi, Iordachi, are moșioară micuță, bouleni slăbuți, vâcușoară, lăpticel și mămăliguță, deaceea umblă flămângior și ticălos, până-l înghite mormințelul!“ (acest citat după ediția Vălenii-de-Munte 1910, 240).

L. M.

* * *

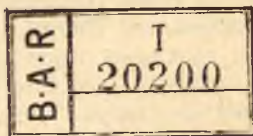
I. Codru-Drăgușanu (1817—1884). — Și iată că ajungem să cunoaștem și data nașterii și morții lui I. Codru-Drăgușanu. Ziarul *Tribuna* din

1) Modernizăm ortografia.

2) franceză.

Sibiu Nr. 148 din 16/28 Oct. 1884 dă știrea morții lui Ioan Codru Drăgușanu, secretar la comitetul scolastic grăitesc, fost vice-căpitan al districtului Făgărașului, în ziua de 23 Oct. st. n. după o boală de două săptămâni, în vârstă de 67 ani. Acelaș ziar, în Nr. 150, descrie înmormântarea,

Gh. T. Kirileanu

*Eu
am primit de la d. Drăgușanu
et Bonita, perceptor
cursului la Făgăraș
1886.*

*suvenir de la Ioan Codru
Drăgușanu fost
vice Căpitan al
District. Făgărașului*

*Primită ca suvenir de la
societatea mea numită*

*D. Kirileanu
a.d.*

Ctitorii și binevoitorii noștri. — În dârza ei luptă de refacere, revista „Făt-Frumos” a primit următoarele daruri: 1.000 lei de la sprijinitorul ei de totdeauna d. **Gh. T. Kirileanu**, Piatra-Neamț; diverse înlesniri pentru latura tehnică din partea d-lui **Constantin Iotzu**, arhitect, Decanul fac. de arhitectură București. — Cordiale mulțumiri! — Revista „Făt-Frumos”.

Solie...

N'avem de-acasă nici-un semn de viață...
Din bezn' adâncă, dela răsărit,
Urgie cruntă, ca o neagră ceață,
Pământul drag ni l-a învăluit...

Pare-un sicriu de-oțeluri ferecat
Grădina noastră sfântă și bogată
Din alte vremi. . Acum în târg și sat
Doar moartea'n voie e lăsată...

Solie totuși ne veni de-acasă:
Flori veștede de pe un scump mormânt..
Cu-adâncu-i tâlc diată ea ne lasă:
„Nu ne uitați, c'așa-m avut cuvânt..“

M. Graur

(După „Glasul Bucovinei“ Nr. 5.985 din 28 Oct. 1940)

Cronică

† **Filimon Taniac** — S'a stâns la Suceava, în vârstă de 70 de ani, pensionarul Filimon Taniac, fost șef al serviciului contabilității la primăria orașului Suceava, deci prin profesiune om al cifrelor, având însă meritul de a fi și un veritabil intelectual, un pasionat al cărții, al studiilor istorice și literare. Înclinările acestea datau din vremea studiilor sale universitare și au fost promovate prin îndeletnicirile literare ale „întrunirii“ academice „Bucovina“ care s'a făcut cunoscută prin editarea unui almanah literar (1903 și 1905) unde nu lipsește colaborarea regretatului, după cum tot acolo a colaborat și poetul Adrian Forgaci, editat la 1939 chiar de Taniac.

A publicat povestiri beletristice, dar și studii istorice bine informate precum, „Cetatea Sucevei“ „Sf. Gheorghe, patronul Sucevei“, Alexandru cel Bun rânduiește vămile în țara Moldovei“. „Cetatea Hust în Maramureș“. În studiul despre Sft. Gheorghe îl interesează de aproape voevodul Iuga Koriatovici, figură dramatizată apoi într'o încercare, în vederea căreia a aprofundat teoria dramei. Era în domeniul acesta un ortodox aristotelian, neadmițând nici o abatere dela normele filosofului elin și dezaproband, sub acest raport, aproape tot teatrul românesc. Avea deci în pregătire studiile: „Note

de dramaturgie“, „Tragedia antică a Grecilor“, „Fatalism sau caracter“, „Tragedia istorică la Români“, „Goethe și problema momentului tragic“.

Caracteristic pentru românismul său integral este faptul că încă la 1909 întemeia la Suceava „Liga Românilor“, organizație culturală și economică, menită să-i înroleze pe toți Românii bucovineni, avându-și și organul său de publicitate.

În timpul războiului a fost mult suspicionat pentru sentimentele sale românești, deportat la 3 Dec. 1915 în Austria de jos, iar la 1917 arestat la Miercurea Ciucului și timp de 10 luni ținut în prevenție, tradus pe rând înaintea curților marțiale dela Brașov, Cluj și Lemberg.

În 1918—1919 a fost ofițer în serviciul Consiliului Național Român din Viena, redactând în calitate de aceasta gazeta săptămânală de propagandă „Timpul nou“.

A publicat și o schiță istorică asupra liceului de băieți din Suceava, cu prilejul jubileului de 70 ani al acestei vetre de cultură românească. Se îndeletnicia și cu poezia, îndeosebi ca traducător, *din și în* nemțește.

Dar cărturarul acesta văzuse multă lume: cutreerese, la 1888, după bacalaureat, aproape toată Austria și Ungaria, iar ca student a urmat doi ani de zile medicina la Viena, apoi, la Viena și Innsbruck, dreptul și contabilitatea. A colindat apoi mult timp pe la Universitățile dela München, Berlin, Lemberg și Cracovia, studiind diverse probleme. Stagiul de voluntar militar teterist și l-a făcut la regimentul român din Alba-Iulia. Nu e mirare deci dacă era și conferențiar apreciat, știind să aducă în conferințele sale aproape totdeauna subiecte inedite.

Cei ce l-au cunoscut de aproape mai știu că era om dintr'o bucată, obicinuit să-ți spună în față adevăruri dure, deci nu prea simpatizat, dar cu atât mai respectat.

A colaborat și la revistele lui Leca Morariu: „Făt-Frumos“ și *Buletinul „Mihai Eminescu“*. Suflăt distins, generos, *gata oricând să jertfească peste puterile sale pentru culturalitatea bucovineană*.

Ultima sa inițiativă a fost aranjarea unei serii de șezători, în folosul refugiaților. N'a mai apucat să-și dea însă contribuția.

L-am mai văzut apoi, în ziua de 29 August 1939, palid și șubred, în gara Burdujeni, dus și el de valul panicei ce se abătuse și asupra sudului Bucovinei. Dar s'a întors curând din pribegie, ca să se stângă acasă, în Suceava, cu care atât de adânc se identificase sufletește...

Familia, dar și intelectualitatea Sucevei are de împlinit o datorie față de manuscriptele lui.

V. M.

* * *

† **Peter Tomaschek.** — *Și s'a mai stâns, în urma unui atac de cord, la 10 Dec. 1940, în vârstă de 58 ani, în cealaltă cetate vovodală, în Siretul nostru, astăzi atât de părăsit, de sărac și de primejdut — un Neamț, care nu înțelegea, nu voia să plece din România. „Schreiben Sie mir in positivem Sinne“ îi scria încă la 2 Nov. 1940 lui Leca Morariu „soll ich aus-siedeln oder nicht. Bin in Rumänien geboren, ein erdgebundener Freund des rumänischen Volkes, habe sehr viel Forschungsmaterial — lebe und sterbe*

für mein Rumänien“. Un sincer și îndeosebi vechiu prieten al neamului nostru, acest pedagog de elită, acest germanist al liceului decapitat din Sirete, care întreabă apoi: „Warum lässt man alle Germanisten aus Rumänien aussiedeln, wer soll Deutsch unterrichten“?

L-am cunoscut întâi ca profesor la liceul din Suceava și l-am prețuit cu toții pentru firea sa loială și blândă, ca și pentru interesul viu ce-l purta trecutului și scrisului românesc. Nu-i uităm broșura „Mihail Eminescu, der Dichterkönig Rumäniens. Ein Bild seines Lebens und seiner Zeit“ (1914). Ne-a dat apoi „Cercetări noi referitoare la originea lui Mihail Eminescu“ (Siret 1925), unde, arătând proveniența arabă a numelui Emin, demonstrează, cu argumente cât se poate de serioase, că Eminovicienii sunt Armenii ortodocși orientali, cu numele schimbat de șovinismul polon. Este caracteristic pentru seriozitatea științifică a cercetătorului faptul că pentru o expunere de 12 pagini a consultat nu mai puțin de 15 izvoare, privitoare la limba, literatura și istoria armenească. Disproporția aceasta — care e o calitate — între numărul paginilor și al izvoarelor e și mai accentuată în monografia „Cine a fost Margareta Mușata?": 3 pagini, scoase din 12 opere istorice, în limbile polonă, germană și latină. Sunt precizări asupra mamei lui Petru I Mușat, încheind „cu dorința arzătoare că munca mea de peste 10 ani pe terenul acesta" — 10 ani pentru 3 pagini! — „să fie încoronată cu un monument în orașul Siret al Domniței Margareta, îngeul păzitor al astăzi decăzutului oraș Siret“.

Din aceleași preocupări a rezultat broșura „Die 562 jährige Bestandfeier der Stadt Sereth“ (1932) și articolul „Geschichte des rumänischen Fürsten Sas“, publicat în ziarul „Deutsche Tagespost“, Cernăuți 1938.

În colaborare cu prof. Vladimir Milici și cu d. director Ițcuș, dela care deținem informația aceasta, ca și altele, Tomaschek a reconstruit în tablouri cetățile vechi din Siret ale lui Sas-Vodă și cetatea teutonică de pe „Ruina“, reproduse în broșura d-lui Ițcuș „Siretul de ieri și de azi“.

Iar dacă, după marele războiu, a scris și broșuri de propagandă pacifistă, pledând pentru o federațiune mondială și înfierându-l pe sinistrul Sir Basilcios Zaharoff, miliardar prin „Menschenmordindustrie" — e și aceasta o trăsătură ce-i completează chipul de veritabil idealist.

Și ne mai comunică d. Ițcuș: „În zilele de bejenie dela finele lunii Iunie și începutul lunii Iulie 1940, Tomaschek a mai fost membru în comisia româno-rusă, care s'a întrunit de câteva ori la Siret, pentru a discuta diferite chestiuni litigioase; cu această ocazie a avut o ținută de remarcabilă demnitate și curaj, susținând cauza românească mai bine ca mulți alții“.

Acum „s'a stins subit din viață într-o zi când nimeni nu se aștepta la această lovitură fatală. Cu o zi înainte îi plecase băiatul în Germania, nevoind să se lase înduplecat de tatăl său de a rămâne aici, iar în ziua fatală nefericitul tată era extrem de abătut“.

A fost scris să i se împlinească astfel întocmai literalmente vorbele „sterbe für mein Rumänien“.

Nu ne îndoiim că Românul de inimă care e d-l N. Ițcuș va avea grijă ca acel bogat material de cercetări ce rămâne pe urma lui Tomaschek

să nu se piardă, pentru ca, după aceste „cumplite vremi și cumpănă mare pământului nostru și nouă“, venind odată și „mai slobode veacuri“, să-i putem ridica monumentul literar pe care-l merită alături de acela pe care îl are de pe acum în suflătele celor ce l-am cunoscut..

V. M.

Răboj. — „Prea iute le-am uitat!“ : Basarabia, jumătatea Bucovinei, „o parte bună din județul Dorohoi“, jumătatea Ardealului și „jumătatea de miazăzi a Dobrogei“ — ne aduce aminte bărbăteasca protagonistă a neuitatului † Alex. Lupeanu-Melin, „Unirea Poporului“ (Nr. 2, 1941) dela Blaj. „Să nu-i uităm pe frații noștri, nici chiar pe cei din Bulgaria și Iugoslavia, adoagă acest vajnic glas ardelean. — Poet născut, iar nu făcut, ni se desvăluie S. Tamba (= arhitmerituosul Axentie Banciu, care până mai ieri ne dăruia „Țara Bârsei“ într-o amploare a fondului și a tehnicei, față de care „Transilvania“ *Astrei* rămânea cu totul minoră) în proaspăta sa colecție *Iluzie și realitate, Poezii*, Brașov 1940. Simți, dela primele șire, că are ce spune, acest versuitor ieșit cu totul afară din obișnuitul aiurism stihuit al timpului nostru. — Foarte binevenite cele *Câteva însemnări despre boerimea Moldovei dintre Prut și Nistru* ale venerabilului Artur Gorovei. Reținem că portretul *M-me Puvis de Chavannes*, soția marelui artist francez cu acest nume, o reprezenta pe cutare Marie Cantacuzino dela noi. Și că până-azi-neglijata operă eminent-literară a lui Teodor Vârnav, *Istoria vieții mele* scrisă la 1845 și descoperită de A. Gorovei, fu publicată de d-sa (după m-sul chirilic) la 1893 în revista „Gazeta Săteanului“ dela Râmnicul-Sărat,

L. M.

Nu se împru-
mută geasă.

FĂT-FRUMOS

LITERATURĂ – ARTĂ – ȘTIINȚĂ – VIAȚĂ SOCIALĂ

CERNĂUȚI – BUCUREȘTI AN. XV 1940

BIBLIOTECA
DOCUMENTARĂ
GRUPUL FIATRA NEAMȚ

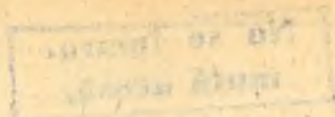
SUB PRESĂ:

Revista „FOND ȘI FORMĂ” An. II 1939

Buletinul „MIHAI EMINESCU” An. XII 1941

Înoiți-vă ABONAMENTUL LA „FĂT-FRUMOS”!

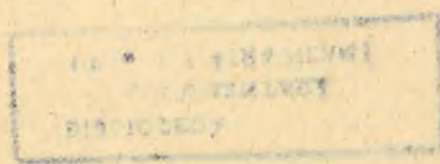
18.876
3163

ATTEMPT

THE ATTEMPT TO ...

THE ATTEMPT TO ...

THE ATTEMPT TO ...

THE ATTEMPT TO ...

CUPRINSUL ANULUI 1940

Versuri

- Baican E., *Mult regretatului meu prieten Ioan Creangă* 47.
 Bosch Artur, *Die Uhren* (trad. din D. Anghel) 8; *Wie das Meer singt* (trad. din D. Anghel) 13; *Logik* (trad. din Coşbuc) 98; *Am Herd, am kalten* (trad. din Vlahuță) 103.
 Crudu Tiberiu, *Fântâna părăsită* 8; *Ne mînte* 85; *Te-ai dus* 90.
 Iov D., *Voroavă* 116.
 Micle Veronica, *Și dacă-un dor* 90.
 Graur M., *Solie* 139.
 Morariu Constantin, *Stejarii* 108.
 N., *Bucovină, Bucovină* 129.
 Popovici Sebastian, *Mi-a sburat buha pe casă* 24.
 Sănger Aurel, *Belșug* 17; *Doina Țării* 120.
 Voevidca George, *Doină* 112.
Populare — culese de Octavia Lupu-Morariu 3, 101, 119.

Proză beletristică

- Alexandrescu Vasile, *La moartea boierului Ștefan* 17.
 Morariu Leca, *Și pe diacu îl paște frica* (Poveste) 99.

Proză științifică

- Alexandrescu Vasile, *D. Furtună, Izvodiri din bătrâni 1939* (Recenzie) 32.
 Ciocărlan Ioan, *Amintiri bucovinene* 109.
 CREANGĂ ION, *Iezuitismul în România* (după „Noul Curieru Român” 1872) 43.
 Dimitrescu Ion M., *Amintiri despre Duiliu Zamfirescu* 130.
 EMINESCU, *Scrisoare către Creangă* 49 și 53.
 Gh. C., *Bucevschene* 13.
 Iroaie Petru, *Creangă și literatura populară: Răsul la soare* 71.
 Kirileanu G. T., *De-ale lui Creangă* 41; *Chestionar al datinelor poporului, la care a lucrat și Ion Creangă* 45; *Încă o anecdotă povestită de Creangă* 46; *I. Creangă și E. Baican* 47; *Câteva însemnări ale Ionom. I. Grigoriu, socrul lui Creangă* 48; *Câteva cărți din biblioteca lui Creangă* 86; *Creangă membru în Consiliul general de Instrucțiune* 127; *Despre Neculai Nanu* 104; *Pe marginea „Drumurilor moldovene” de Leca Morariu* 113; *I. Codru-Drăgușanu (1817—1884.)*, 137.
 Lupu Al., *Creangă-Nichifor Coțcariul și Creangă-Popă Duhu* (după Leca Morariu) 73.
 Mandicevschi Eusebie, *Scrisoare* (1928) 25.
 Marin I. D., *Autenticitatea unui articol al lui Creangă (Misiunea preotului la safe)* 65.
 Morariu Leca, *Alicsândria Suceveană* 117; *De-ale lui Ioan Codru-Drăgușanu* 137; *Alecsandri născut la 1821 !..* 137; *După Eminescu—invectivarea lui Creangă! (prin acelaș psihopatic defăimător G. Călinescu)* 50; *Creangă și... trenul* 71; *Despre tatăl lui Odobescu* 105; *Filosofismul lui Lucian Blaga* 38; *Pe urma celor ce s’au dus... (Ipolit Vorobchevici, Ortisie Popescu, Grigore Pantasi, Emilian Săhleanu)* 1; *G. T. Kirileanu, Schitul Cozla... 1939* (Recenzie) 29; *Laudă germană pentru*

- etosul românesc 120; *De-ale noastre* 91; *Filologie compilată*, 105; *Răboj* 72; *Femei în parlamentul român!* (Falinient al jurisprudenței lui Gh. Alexianu) 37.
- Morariu-Lupu Octavia, „Iezuitismul în România” (articolul lui Creangă) 70; *Trăinicia frescelor moldovene* 37; *Iustrațiile Creangă din acest „Făt-frumos”* 70.
- Morariu Victor, *Pentru lămurirea „Luceafărului”* 104; *Maiorescu la Cernăuți* 75; *Christoph Martin Wieland despre amor la Elini* 102; *Heinrich von Morungen, Doiniri pe alăută..* Trad. de V. Tempeanu 1941 (Recenzie 135); „*Gură-cască prin Suceava*” (superficialul Ioachim Botez) 4.
- Dr. Panciuc Elpidfor, *Bezveconnâi Gh. G., Din trecutul nostru* 30.
- Dr. Samson Const. D., *Eminescu și Veronica Micle* (Conferința d-lui Leca Morariu la Roman) 7.
- Stețcu Nec., *Creditorii lui Alecu Rusu* 38; *Neculai Nanu* 63; *Despre Neculai Nanu, profesor al lui Creangă* 68.
- Taniac Filimon, *Eudoxiu Hormuzachi și Biserica Mirăuților* 26
- Teodorescu-Broșteni I., *Altă schingiuire a lui Creangă* 97.
- Turcu Constantin, *Catihetul Conta* 93.
- Vitencu Alex., *Documente bucovinene (Replică la răspunsul d-lui T. Balan)* 9

Cronică

- Iroaie-Siciliano Anna, *Studii Italiene V (1938)...* 39
- Lupu Al., *Institutul de literatură* (Cernăuți — pentru Creangă) 73
- Morariu Leca *Dialectologia Universității Cernăuțene* 10j; „*Muza Română*” (a d-lui Dr. Calistrat Șotropa) 25; *Răboj* 142.
- Morariu Victor, † *Mathias Friedwagner* 106; † *Filimon Taniac* 139; † *Peter Tomaschek* 140; „*Convorbiri literare*” (Iunie-Dec. 1940) 121.
- Popescu Elena, *Moravuri scriitoricești (Bustul lui... Victor Eftimiu!)* 39; *Mare triumf meserieșesc la Cernăuți* 39.
- Revista „Făt-frumos”, *Tot înainte!* 107.
- Ineditele lui C. Porumbescu* 24.

Varia

- Morariu-Lupu Octavia, *Vin roșu pe fața de masă!* 37.
- Arhiva Bucovinei refugiate 115, 116.
- Ctitorii și binevoitorii noștri 138.
- Om primejdios! 5
- Dela administrația „Făt-frumos” 40, 74, 84, 96 (Restanțieri recalcitranți).
- Bibliografie pag. 4 din copertă Nr. 1, 2, 3 și 4-6.

Ilustrații

- Diaconul Creangă (portret **autentic**) — Copertă Nr. 3; Creangă la 38 ani (Portret **autentic** — Copertă Nr. 2; Creangă (fot. B. Brand, Iași — Portret **autentic**) 72; Creangă, A. C. Cuza și N. A. Bogdan 65; *Iscălitură a lui Creangă* — Copertă Nr. 2 pag. 4; Autogramă pedagogică a lui Creangă 87; Scrisoare a lui **Eminescu** către Creangă 43 și 53; Teodor Buicliu, *Casa Creangă dela Humulești* 57; Drumurile școlirii lui Creangă 74; *Zahei Creangă* 69; Protopopul Nicolai Conta 61; G. T. Kirileanu 29; D. Furtună 31; Ioan Ciocârlan (la 21 ani) 109; Dr. Gh. Popescu-Albescu 77; Autogramă a lui **Ioan Codru-Drăgușanu** 138; Mormântul lui Ștefan cel Mare 111; Ep. Bucevschi, *Idilă* — Copertă Nr. 1; idem. **Portret: Prof. Dr. C. Popovici**; — Copertă Nr. 4-6; Din activitatea Soc. „C. Porumbescu: Molière, *Doctorul fără voie* 5; Sediul revistei „Făt-frumos” la Cernăuți 107; Bucovina în pibegie 112, 129; Vignete 6, 38, 72, 73, 85 și Copertă Nr. 2 pag. 3 și 4.

ÎNOIȚI-VĂ ABONAMENTUL !!!

FĂT-FRUMOS

LITERATURĂ – ARTĂ – ȘTIINȚĂ – VIAȚĂ SOCIALĂ

CERNĂUȚI – BUCUREȘTI AN. XV 1940

SUB PRESĂ :

Revista „FOND ȘI FORMĂ” An. II 1939

Buletinul „MIHAI EMINESCU” An. XII 1941

Înoiți-vă ABONAMENTUL LA „FĂT-FRUMOS” !

FĂT-FRUMOS

Revista Făt-Frumos, editată de Editura "Arta și Știința" din Iași, este o revistă de literatură și știință, care apare lunar. În numărul din luna mai 1968, se găsește o descriere a activității științifice și literare din România. În acest număr, se prezintă și o serie de articole științifice, care tratează diverse probleme din domeniul fizicii și chimiei. De asemenea, se găsește și o serie de articole literare, care tratează diverse probleme din domeniul literaturii și artei. În numărul din luna mai 1968, se găsește și o serie de articole științifice, care tratează diverse probleme din domeniul fizicii și chimiei. De asemenea, se găsește și o serie de articole literare, care tratează diverse probleme din domeniul literaturii și artei.

Cuprins

1. Descrierea activității științifice și literare din România (p. 1-10)
2. Activitatea științifică și literară din România (p. 11-20)
3. Activitatea științifică și literară din România (p. 21-30)
4. Activitatea științifică și literară din România (p. 31-40)
5. Activitatea științifică și literară din România (p. 41-50)
6. Activitatea științifică și literară din România (p. 51-60)
7. Activitatea științifică și literară din România (p. 61-70)
8. Activitatea științifică și literară din România (p. 71-80)
9. Activitatea științifică și literară din România (p. 81-90)
10. Activitatea științifică și literară din România (p. 91-100)

Vorbă

1. Descrierea activității științifice și literare din România (p. 1-10)
2. Activitatea științifică și literară din România (p. 11-20)
3. Activitatea științifică și literară din România (p. 21-30)
4. Activitatea științifică și literară din România (p. 31-40)
5. Activitatea științifică și literară din România (p. 41-50)
6. Activitatea științifică și literară din România (p. 51-60)
7. Activitatea științifică și literară din România (p. 61-70)
8. Activitatea științifică și literară din România (p. 71-80)
9. Activitatea științifică și literară din România (p. 81-90)
10. Activitatea științifică și literară din România (p. 91-100)

Literatură

1. Descrierea activității științifice și literare din România (p. 1-10)
2. Activitatea științifică și literară din România (p. 11-20)
3. Activitatea științifică și literară din România (p. 21-30)
4. Activitatea științifică și literară din România (p. 31-40)
5. Activitatea științifică și literară din România (p. 41-50)
6. Activitatea științifică și literară din România (p. 51-60)
7. Activitatea științifică și literară din România (p. 61-70)
8. Activitatea științifică și literară din România (p. 71-80)
9. Activitatea științifică și literară din România (p. 81-90)
10. Activitatea științifică și literară din România (p. 91-100)

CUPRINSUL ANULUI 1940

Versuri

- Baican E., *Mult regretatului meu prieten Ioan Creangă* 47.
 Bosch Artur, *Die Uhren* (trad. din D. Anghel) 8; *Wie das Meer singt* (trad. din D. Anghel) 13; *Logik* (trad. din Coşbuc) 98; *Am Herd, am kalten* (trad. din Vlahuță) 103.
 Crudu Tiberiu, *Fântâna părăsită* 8; *Ne minte* 85; *Te-ai dus* 90.
 Iov D., *Voroavă* 116.
 Micle Veronica, *Și dacă-un doi* 90.
 Graur M., *Solie* 139.
 Morariu Constantin, *Stejarii* 108.
 N, *Bucovină, Bucovină* 129.
 Popovici Sebastian, *Mi-a sburat buha pe casă* 24.
 Sânger Aurel, *Belșug* 17; *Doina Țării* 120.
 Voevidca George, *Doină* 112.
Populare — culese de Octavia Lupu-Morariu 3, 101, 119.

Proză beletristică

- Alexandrescu Vasile, *La moartea boierului Ștefan* 17.
 Morariu Leca, *Și pe diacu îl paște frica* (Poveste) 99.

Proză științifică

- Alexandrescu Vasile, *D. Furtună, Izvodiri din bătrâni 1939* (Recenzie) 32.
 Ciocârlan Ioan, *Amintiri bucovinene* 103.
 CREANGĂ ION, *Iezuitismul în România* (după „Noul Curier Român” 1872) 43.
 Dimitrescu Ion M., *Amintiri despre Duiliu Zamfirescu* 130.
 EMINESCU, *Scrisoare către Creangă* 49 și 53.
 Gh. C., *Bucevschene* 13.
 Iroaie Petru, *Creangă și literatura populară: Râsul la soare* 71.
 Kirileanu G. T., *De-ale lui Creangă* 41; *Chestionar al datinelor poporului, la care a lucrat și Ion Creangă* 45; *Încă o anecdotă povestită de Creangă* 46; *I. Creangă și E. Baican* 47; *Câteva însemnări ale Ionom. I. Grigoriu, socrul lui Creangă* 48; *Câteva cărți din biblioteca lui Creangă* 86; *Creangă membru în Consiliul general de Instrucțiune* 127; *Despre Neculai Nanu* 104; *Pe marginea „Drumurilor moldovene” de Leca Morariu* 113; *I Codru-Drăgușanu (1817—1884)*, 137.
 Lupu Al., *Creangă-Nichifor Coțcariul și Creangă-Popă Duhu* (după Leca Morariu) 73.
 Mandicevski Eusebie, *Scrisoare* (1928) 25.
 Marin I. D., *Autenticitatea unui articol al lui Creangă (Misiunea preotului la sate)* 65.
 Morariu Leca, *Alicsândria Suceveană* 117; *De-ale lui Ioan Codru-Drăgușanu* 137; *Alecsandri născut la 1821!*... 137; *După Eminescu—invectivarea lui Creangă! (prin acelaș psihopatic defăimător G. Călinescu)* 50; *Creangă și... trenul* 71; *Despre tatăl lui Odobescu* 105; *Filosofismul lui Lucian Blaga* 38; *Pe urma celor ce s'au dus...* (Ipolit Vorobchevici, Ortisie Popescu, Grigore Pantasi, Emilian Săhleanu) 1; *G. T. Kirileanu, Schitul Cozla... 1939* (Recenzie) 29; *Laudă germană pentru*

- etosul românesc 120; *De-ale noastre* 91; *Filologie compilată*, 105; *Răboj* 72; *Femei în parlamentul român!* (Faliment al jurisprudenței lui Gh. Alexianu) 37.
- Morariu-Lupu Octavia, *„Iezuitismul în România“* (articolul lui Creangă) 70; *Trăinicia frescelor moldovene* 37; *Ilustrațiile Creangă din acest „Făt-frumos“* 70.
- Morariu Victor, *Pentru lămurirea „Luceafărului“* 104; *Maiorescu la Cernăuți* 75; *Christoph Martin Wieland despre amor la Elini* 102; *Heinrich von Morungen, Doiniri pe alăută.. Trad. de V. Tempeanu 1941* (Recenzie (135); *„Gură-cască prin Suceava“* (superficialul Ioachim Botez) 4.
- Dr. Panciuc Elpidfor, *Bezveconnăi Gh. G., Din trecutul nostru* 30.
- Dr. Samson Const. D., *Eminescu și Veronica Micle* (Conferința d-lui Leca Morariu la Roman) 7.
- Stețcu Nec., *Creditorii lui Alecu Rusu* 38; *Neculai Nanu* 63; *Despre Neculai Nanu, profesor al lui Creangă* 68.
- Taniac Filimon, *Eudoxiu Hormuzachi și Biserica Mirăuților* 26
- Teodorescu-Broșteni I., *Altă schingiuire a lui Creangă* 97.
- Turcu Constantin, *Catihetul Conta* 93.
- Vitencu Alex., *Documente bucovinene* (Replică la răspunsul d-lui T. Balan) 9

Cronică

- Iroaie-Siciliano Anna, *Studii Italiene V (1938) ...* 39
- Lupu Al., *Institutul de literatură* (Cernăuți — pentru Creangă) 73
- Morariu Leca *Dialectologia Universității Cernăuțene* 10; *„Muza Română“* (a d-lui Dr. Calistrat Șotropa) 25; *Răboj* 142.
- Morariu Victor, † *Mathias Friedwagner* 106; † *Filimon Taniac* 139; † *Peter Tomaschek* 140; *„Convorbiri literare“* (Iunie-Dec. 1940) 121.
- Popescu Elena, *Moravuri scriitoricești* (Bustul lui... Victor Eftimiu!) 39; *Mare triumf meserieșesc la Cernăuți* 39.
- Revista „Făt-frumos“, *Tot înainte!* 107.
- Ineditele lui C. Porumbescu* 24.

Varia

- Morariu-Lupu Octavia, *Vin roșu pe fața de masă!* 37.
- Arhiva Bucovinei refugiate 115, 116.
- Cititorii și binevoitorii noștri 138.
- Om primejdios! 5
- Dela administrația „Făt-frumos“ 40, 74, 84, 96 (Restanțieri recalcitranți).
- Bibliografie pag. 4 din copertă Nr. 1, 2, 3 și 4-6.

Ilustrații

Diaconul Creangă (portret **autentic**) — Copertă Nr. 3; Creangă la 38 ani (Portret **autentic** — Copertă Nr. 2; Creangă (fot. B. Brand, Iași—Portret **autentic**) 72; Creangă, A. C. Cuza și N. A. Bogdan 65; Îscălitură a lui Creangă — Copertă Nr. 2 pag. 4; Autogramă pedagogică a lui Creangă 87; Scrisoare a lui **Eminescu** către Creangă 41 și 53; Teodor Buicliu, *Casa Creangă dela Humulești* 57; Drumurile școlirii lui Creangă 74; Zahei Creangă 69; Protopopul Nicolai Conta 61; G. T. Kirileanu 29; D. Furtună 31; Ioan Ciocârlan (la 21 ani) 109; Dr. Gh. Popescu-Albescu 77; Autogramă a lui **Ioan Codru-Drăgusanu** 138; Mormântul lui Ștefan cel Mare 111; Ep. Bucevșchi, *Idilă* — Copertă Nr. 1; idem. **Portret: Prof. Dr. C. Popovici**; — Copertă Nr. 4-6; Din activitatea Soc. „C. Porumbescu: Molière, *Doctorul fără voie* 5; Sediul revistei „Făt-frumos“ la Cernăuți 107; Bucovina în pribegie 112, 129; Vignete 6, 38, 72, 73, 85 și Copertă Nr. 2 pag. 3 și 4.

ÎNOIȚI-VĂ ABONAMENTUL !!!

REDACTIA ȘI ADMINISTRAȚIA :

BUCUREȘTI VI, str. Negel 53

ABONAMENTUL (achitat numai anticipativ)

In Țară: 200 lei pe an

In Străinătate: 300 lei pe an

Colaboratorii plătesc numai 100 lei pe an

CUPRINSUL :

Revista „FĂT-FRUMOS“. Tot înainte !

Constantin Morariu . . . Stejarii (Versuri)

Ioan Ciocârlan Amintiri bucovinene

George Voevidca Doină (Versuri)

G. T. Kirileanu Pe marginea „Drumurilor Moldovene“ de Leca Morariu

* * *

Arhiva Bucovinei refugiate !

D. Iov Voroavă (Versuri)

Leca Morariu Alicsăndria Suceveană

Octavia Lupu-Morariu . Cântece populare

Aurel Sânger Doina Țării (Versuri)

Leca Morariu Laudă germană pentru etosul românesc

Victor Morariu „Convorbiri literare“ (1940)

G. T. Kirileanu Creangă membru în Consiliul general de Instrucțiune

N. Bucovină, Bucovină (Versuri)

Ion M. Dimitrescu Amintiri despre Duiliu Zamfirescu

Victor Morariu Vitrina cărții

Leca Morariu și Gh. T. Kirileanu Multe și mărunte...

* * *

Cîțitorii și binevoitorii noștri

M. Graur Solie (Versuri)

Victor Morariu și Leca Cronică

Morariu

* * *

Bibliografie și 7 ilustrații

BIBLIOGRAFIE

CĂRȚI

- Dr. Erast Costea, **Mănăstirea Sânt-Ilie, Cernăuți** 1940.
 Neculai Tăutu, **Tăceri pentru apă vie, Versuri, Cernăuți** 1940.
 Șt. Pavelescu, **Viața lui Ciprian Porumbescu, Suceava** 1940.
 Ștefan Pavelescu, **Anuarul Liceului „Ștefan cel Mare“, Suceava** 1940 (cu Șt. Pavelescu, Șt. O Iosif în Bucovina și Dr. Rudolf Gassauer, **Miscellanea**).
 Sidonia C. Hogaș, **Tataia. Amintiri din viața (= viața!) lui Calistrat Hogaș, Piatra-Neamț** 1940.
 I. M. Dimitrescu, **Ținutul jertfei (județul Putna...), Focșani** 1938.
 G. Dimitriu, **Drumuri spre Vrancea, Focșani** 1939.
 Leca Morariu, **Graiul viu — corectiv stilistic, Focșani** 1940.
 S. Tamba (= Axentie Banciu), **Iluzie și realitate, Poezii, Brașov** 1940.
 Erast Diti Tarangul, **Individualismul și solidarismul în organizarea Statului, Caransebeș** 1940.
 Artur Gorovei, **Câteva însemnări despre boerimea Moldovei dintre Prut și Nistru, București** 1940
 Paul I. Papadopol, **Poezii Văcărești, Viața și opera lor poetică, București**.
 G. C. Nicolescu, **Subiectivismul în cercetarea literară, București** 1939.
 Augustin Z. N. Pop, **Contribuții eminesciene II: O, Mamă., București** (1940).
 Gh. Maxim-Burdujanu, **Rouen și Jeanne d'Arc, București** 1940.
 Iosif I. Gabrea, **Mișcarea pedagogică din România... (1920—1940, București** (1940).
 G. Bezviconi, **Din alte vremi, București** 1940.
 G. Bezviconi, **Correspondență românească din „Petreburh“... (1833 și 1834), București, 1940.**
 Teodora Voinescu, **Gheorghe Tattarescu (1818—1894), București** 1940.
 Barbu Theodorescu, **Constantin Lecca, București** 1940.
 Gh. Velehorschî, **Istoricul Asoc. cult. „Cercul Bucovinenilor“ din București, 1939—1940, București** 1940.
 I. D. Marin, **Din ideile pedagogice ale lui Creangă, București** (1940)
Mélanges... offerts à Charles Drouhet..., București 1940.
 Petru Iroaie, **Il canto popolare istroromeno, Roma** 1940 (în *Ephemeris dacoromana IX publ. de Școala Română din Roma*).
 T. Onciulescu, **G. Vegezzi-Ruscalla e i Romeni, Roma** 1940. (*Ephem. Dacor. IX*).

PERIODICE

primite la noul nostru sediu: București VI, str. Negel 53:

„Ararat“, București; „Convorbiri literare“, Buc.; „Focșanii“, Focșani; „Gazeta cârșilor“, Ploești; „Glasul Bucovinei“, Buc.; „Izvorășul“ Bistrița Mehedinți; „Însemnări ieșene“, Iași; „Însemnări sociologice“ Buc.; „Meșterul Manole“ Buc.; „Note“ Brăila; „Pământul“ Călărași; „Revista de pedagogie“ Buc.; „Revista de preistorie și antichități naționale“ Buc.; „Revista scriitoarelor și scriitorilor“, Buc.; „Satul“, Buc.; „Unirea Poporului“, Blaj.

PREȚUL 50 LEI